

Jeg er en Bonde, fød i Vemmeløv

*Nu! hvi saa bister, kiere Herre,
Igientog Helten, hør mig ud!
Jeg er ei nogen Stud, desværre!
Min Fader gik paa to, min Moder ligesaa,
Og til min Dødedag, vil Gud,
Skal jeg deri dem ogsaa slægte paa;
Jeg stanger ingen Mand; jeg tygger aldrig Drøv;
Jeg er en Bonde, fød i **Vemmeløv**;
Mit Navn er **Jeppe**; denne snu Krabat,
Som staaer paa fire ved min Side,
Har snydt mig, og skal sælges til Soldat;
Han synes ikke just den Stand at lide;
Men Kongen ganske vist vil selv bifalde Dommen:
Ham vil jeg tale med, og derfor er jeg kommen.*

Jens Baggesen var i 1785 en ung mand der havde evner der rakte langt videre end elementær skønskrift - og han viste sig snart også at kunne *noget* med fremstående herrer - og med yndige fruer og frøkener.

Den **Jeppe** som dette handler om er én af Jens Baggesen's allerungdommeligste kreationer. Da han var 21 lykkedes det ham at få udgivet nogle **Comiske Fortællinger** (1785) til en lang række abonnenter. I bogen er en fortælle og en liste over alle køberne. Først Kongen - Christian 7' - (16 eksemplarer), så følger Kronprinsen (10), Arveprinsen (8) og en lang række i alfabetisk orden over 14 tættrykte sider: Klædekræmmere, købmænd, studenter og mange flere, som fx en vis staldmester Bülow. 1785 var året efter at Kronprinsen var blevet konfirmeret og havde skubbet Enkedronning Juliane Marie, Arveprins Frederik og deres betroede mand, Ove Høegh-Guldberg, til side.

I *Comiske Fortællinger* finder man *Poesiens Oprindelse, Katten eller Elskovs Magt, Deucalion og Pyrrha* og til sidst det længste stykke: *Jeppe. Et Eventyr* (s. 101-196).

At Baggesen var stærkt **inspireret af Holberg** er let at se. En bonde falder omkuld og slår sig fordærvet, konen - Birte - er efter ham, og der sker indtil flere forvandlinger før det hele ender *langt* mere lykkeligt end i komedien fra 1722. Egentlig er der 'lige så mange' forskelle som der er ligheder på de to Jeppe-ting, faktisk så mange at man må spørge sig selv hvorfor Baggesen netop ville profilere sig på den 'gamle' komedies bekostning. Dét vil jeg vende tilbage til ved en senere lejlighed.

Baggesen's *Jeppe* er ikke noget mesterstykke, snarere et fermt og muntert stykke skrammel, men måske læsningen

af det kan hjælpe en smule til at 'få fat på' dén Baggesen - der få år efter præsterede en meget udmærket oversættelse af *Niels Klim*.

Inspirationskilderne og 'henvisningerne' er i øvrigt mange, og mon ikke det har været en del af projektet at demonstrere netop dette? Én af inspirationskilderne var Cervantes *Don Quixote*, der var én af Holberg's favoritter. Den var først blevet udgivet på dansk i 1776-1777 i Dorothea Biehl's oversættelse, men om Baggesen har læst dén véd jeg ikke pt.

Siden Baggesen levede på en tid hvor **bondespørgsmålet** blev mere og mere påtrængende, har jeg set efter om der skulle stå *noget*; en smule kan man finde, men ikke meget. At kornskriverens søn fra Korsør var kritisk hvad angik bøndernes forhold er der næppe meget tvivl om. Ét af de mere centrale steder kan man finde i *Jeppe* på s. 177-178. Men da havde Baggesen allerede skrevet en ret 'energisk' strofe i sin *Selskabssang på Kongens Fødselsdag* 29. Januar 1784, den næstsidste:

Der er et Slags Folk under Kronen,
Som, skiøndt de er' Christians Børn,
Og Danske, og Støtter for Thronen,
Og Rigets fornemmeste Værn,
Dog agtes forfærdelig ringe
Og leve (Gud bedre det!) slet.
Ha! Brødre! Lad Glassene klinge:
Gid Bonden dog eengang skee Ret!¹

Der er et enkelt sted hvor tonearten er helt ved siden af hvad der er gangbart i dag, men som der er mange historiske eksempler på i udenlandsk og dansk litteratur. Det drejer sig om hvordan Baggesen anvender **det typiske billede på en jøde**: Én der kun tænker i profit, se s. 184-185 + s. 195.

Om Baggesen kan bl.a. læses i *Dansk Biografisk Lexicon*, 1. udgave, se:

[http://bjoerna.dk/Holberg/Brandes-2007-Biografier.htm#Jens Baggesen](http://bjoerna.dk/Holberg/Brandes-2007-Biografier.htm#Jens_Baggesen)

Bjørn Andersen, <http://holberg.nu>, 21.03.2009

1 I en senere udgave taltes der om at bønderne levede i et tungt slaveri.

Comiske Fortællinger

af
Jens Baggesen.

— — — Ubi quid datur sed
Mudo charis; hoc est mediocribus illis
Et vitis unum. —

HOMER.

Kjøbenhavn, 1785.
Trykt hos August Friedrich Stein.

Tekniske ting:

Comiske Fortællinger kan findes to andre steder på internettet:

På ADL og på Kalliope. På ADL er der desuden et forfatterportræt:

http://www.adl.dk/adl_pub/forfatter/e_forfatter/e_forfatter.xsql?ff_id=70

<http://www.kalliope.org/digt.pl?longdid=baggesen2002122501>

ADL's udgave duer ikke rigtig; udgaven er nemlig ikke efter den ungdommelige 1' udgave, og senere udgaver forekommer mig (i dette tilfælde) ikke at være særlig interessante². I øvrigt er der en række restriktioner på hvordan man må bruge ADL-materiale.

Kalliope-udgaven er *meget* fortrinlig, desuden må den redistribueres frit. Den kan i høj grad anbefales (og tilsvarende gælder andre Kalliope-ting), men den følger ikke sidetallene så tæt som min udgave gør - og der er også et par andre, små, tekniske 'ting'.

Kunne det så ikke være lige meget? Jo bestemt - især for den almindelige internetbruger, men da jeg 'tilfældigvis' har en laset 1785-udgave jeg kan konsultere, og da jeg påtænker at lægge forskellige noter ind med links fra Baggesen's tekst, så har det været mere praktisk at udarbejde min egen udgave.

2 Der er formentlig mere ræson i at sammenligne Holberg's ungdoms-udgave af *Naturretten* med senere udgaver. For hér er der tale om et værk der blev arbejdet videre på i mere end én forstand.

[101]

Jeppe

Et Eventyr

- - - d'une voix légère

Passer du grave au doux, du plaisant au sévère

Boileau, l'art poet. Ch. I, v 76.

Jeppe

Første Capitel.

Indhold.

Da følgende Fortælling er lidt lang,
Vil man afdeele den i smaa **Capitler**,
Hvoraf ethvert betitles kunde: **Sang**,
Om Autor ei var ræd for store Titler;
For Læseren sin Møie lidt at lette
Med Giennemlæsningen blev disse til;
Af samme Grund man ogsaa sætte vil
Et **Indhold** foran hvert, som foran dette.

Jeg, som tilforn, med Piben i min Mund,
Om Vinteraften i den mørke Stue,
Med Purken paa mit Knæ, saa mangelund
Sad mellem Røg og Damp for Kakkellovnens Lue,
Og lyttende Mama, Papa, og Purk
Fortalte gamle Spøgelse-Mirakler

Om Trolden **Find**, og om de tolv Spektakler
I Borreveile-Skov, og **Ridder Rød**, den Skurk,
Jeg om en simpel Bonde her fortæller
Et pudsigt Eventyr, saa simpelt som jeg kan,
hvori min lave jordiske Forstand
Beleirer ingen af de himmelske Kasteller,
Ved **Enceladisk** Skræk i Alpe-Constructioner
At dyngte **Ossa-Ord** paa Udtryks-**Pelioner**.
Forstaaelig for mig selv, begribelig for hver,
Jeg stræber Læseren, om mueligt, at fordrive
Et kiedsomt Øieblik, om ikke meer,
Ved ham i ti Capitler at beskrive
Min **Jepp**e (det er Heltens heele Navn)
Hans Hest, hans Viv, hans Hund, og Tog til Kiøbenhavn.

Apoll! Pegas! Camene! Sanggudinde!
Pimplea! Muse! Pieride! kom -
Kom mig ei nær! - jeg kan alleene dennesinde
Foruden eders Hielp, hvad jeg fortæller om,
Begynde, giennemgaae, fuldende;
Jeg ei anraaber denne Gang

Den mindste smule Gud, Gudinde, Nymphe, Pige;
Ei selv Frue, **Fames, Sitis**, disse tvende,
Som ellers tidt, trods andre Muser, tvang
Poeten til, vor Verden at berige
Med Fidibusser, og deslige.

I fordem Tid, da Dannemark var dansk;
Da Dyden agtet blev, endogsaa hos en Stodder,
Og Laster skiultes ei ved Glands af høie Raader;
Man leved' ei paa Tydsk, og ei sov hen paa Fransk;
Da man i Kirke gik for Prækenen at høre,
Og ikke for Erobringer at gjøre;
Just ingen **Irus** reent, og ingen **Midas** var;
Da man ved Alchymie saa let ei kunde skabe
En Doctor af en Kat, og Junker af en Abe;
Da Hesten kaldtes Hest, og Monsieur **Jean** en Nar;
Da Liberie var ei den bedste Vei til Brød,
Og Mangel paa Patron just ei den visse Død -
I denne Fabel-Tid, som **Holberg** har beskrevet
Saa smukt i **Paarses** Bog - maaskee lidt overdrevet -
Tre Aar før **Calmar**-Krig, (om Hundrede maaske

Derfor jeg indestaaer ei mine Læsere;
I **Peking** og hos mig, Kronologie om Tingen
Staaer fast paa samme Fod, og næsten paa slet ingen -
Min Tid gaar, som jeg selv. snart frem og snart tilbage.)
Kort: i den gode Tid, i Gubbens Ungkarls Dage,
Der var engang en Mand, og **Jeppe** Manden heed,
Som dog, uagtet disse gyldne Tider,
Han leved' i, sig ønskede sommetider
Did, hvor man ønsker sig, naar man ei bedre veed;
Og han var **Bonde** (udi vore Dage
Var dette næsten nok for Manden at beklage) -
Og maatte, skjønt han spared' ingen Møye
Med i sit Ansigts Sveed sin liden Jord at pløie,
Dog al den Uroe, Trængsel, Armod døye,
Som Bonden sukker ved den Dag i Dag,
Og som er ei saa ganske skjøn en Sag -
Misvæxt slog ind; han selv, hans Børn, hans Heste
Blev syge, Skatterne blev' ei betalt,
Den Smule, som han havde før til Bedste,
For Laanekorn til Herremanden faldt;
Og endelig - saa gaaer det - arme Manden

Blev i sin Sveed og Graad fra Gaarden slængt. -
Sligt Knæk har tidt forvoldt, at een og anden
Sig selv i sin forladte Loe har hængt;
Og, kiære Læser, skal man Sandhed sige,
Saa seer man vel vor kiere Pebling-Søe
At frequenteres meget tidt af slige,
Som ei har nær saa god en Aarsag til at døe;
Langt fra jeg noget Mord mit Bifald giver,
Skiønt i en mindre Grad slig Gierning altid bliver
En lumpen Slyngelstreg, al Skam og Skiendsel værd:
Men i sin hele Glands min Helt fremskinned' her;
Han meer end stoisk bar, foruden Hielp af Strikke,
Sin Herremands og Skiæbnes Gruesomhed
Med en forunderlig Bestandighed,
Hvis Lige Helten selv fra **Uz** fremviiser ikke.

For heelt at fylde **Jeppes** Modgangs Skaal,
Saa havde Skiæbnen ham, som **Job**, en Qvinde
Beskaaret, ret en ægte Dievelinde,
Som paa den arme Mand bestandig gjorde Kaal
Udi hans Velmagts Tid, men nu ham trak for Skiæver

I hans Gienvordighed, ei blot med Ord; men Næver -
Den smule Haar, jeg har paa Hov'det, reiser sig
Ved at fortælle her, hvor gyselig
Moer **Birte** mod den arme **Jeppe** foer,
Da Fogden borte var, hvis sidste Torden-Ord
I Stuen lød endnu: **Herud, I Kieltringtøi!**
De sultne Børn omkring fortabte Fader fløi,
Og spurgte grædende: hvorfor mon **Babba** græder?
"O! gid jeg kunde græde jer
"Lidt Brød, lidt Brænde, Huuslye, Klæder!
"Trøst dem, Moerlille, giv dem hvad her er!" - - -
Som sultne Bindehund gjør, bider af en Stodder,
Moer **Birte** nu sprang frem, og tog til Ords,
Medusisk, som Frue **Avind** i **Per Paars**,
Ei ulig Fandens kiødelige Moder:
"Nu har du det saa got, dit dovne Drog!" -
I det et vældigt Ørfign Mandens Øre
Saa døved', at han knap det halve fik at høre
Af visse smukke Ting - du altid var saa klog -
"Nu har du det saa got, du Dosmer, - gjorde jeg
"Din Ret, saa slog jeg dig nu en Træskoe i hvert Øie,

"For mig du har holdt huus! - nu kan du gaae din Vei -

"Det skal en stakkels Kone døie -

"En saadan Slyngels Dovenskab og Sviir!

"Og tænker du, jeg længer hos dig blir -

"Nei! du skal suurt og dyrt betale -

"Nu sidder du en kiøn! din Hanrei! og saa sandt

"Jeg hedder **Birte!**

Hoved indtil Hale

Saa stærk og drøi han var, nu Konen Manden fandt -

Hvad heller Vægten af de mange Puf,

Der fulgte paa hinanden i en Ruf

Af hendes knytted' Haand i Heltens Næsebore -

Hvad heller Ordet **Hanrei** for vor Helt

Af egen Kones Mund klang alt for fælt;

Nok, Helten opbragt blev, og begge Næver fore

Jus-Talionisk vor **Xantipp'** om Ørerne

At hun ei svared' et til tusinde -

Paa Gulvet tumled' om den hidsige Matrone,

For første Gang nedstødt fra konelige Throne.

=====

Andet Capitel.

Indhold.

Lidt meer om Heltens Tilstand. Et par Ord
om Venskab, og en **Pythias** blandt Heste,
Som nyt Beviis paa det Herr **Pope** truer,
At denne Verden er den allerbedste.
En Skov-Tildragelse; Vor Helts Maneer
At fælde Greene paa. Man seer Orakler.
Spaadomme, sorte Konster og Mirakler
Forkynde slemme Ting, og volde fleer.

Saaledes endedes med en **Rondó**

Den krigerske Duel - Sligt ofte hender;
Er Krybben tom, saa bids de bedste Heste-Venner -
Saa gik det ogsaa disse to.
Hvert Øieblik var Næveblandet Kiv
Imellem fromme **Jeppe** og hans Viv.
Hvad Under, om slig Skiebne bragte Manden
En lille smule fra Forstanden.

Hans hele Rigdom nu bestod
I en elendig lille straatakt Hytte;

Hans Kone, som med philosophisk Blod
Ham for den mindste Vogn-Hest vilde bytte;
Hans Børn, hvis Nytte heel var negativ,
Da han ei havde Jord, som disse pløie kunde,
Men derimod de Stakler havde Munde,
Som kunde spise meget positiv;
Hans Hest, der paa sin Viis med ham sin Skiæbne bandte,
En soleklar Copie af **Rosinante**;
En Vogn, en Øxe, lidt Taalmodighed;
Det var hans hele Herlighed.

At ingen er til alletider,
Naar man betragter alt med alt fra alle Sider,
Fuldkommen lykkelig paa denne Jord -
Den Sætnings Rigtighed jeg troer
Enhver med begge sine Hænder
Kan tage paa, skiøndt han just ei er superklog;
Skiønt **Flaccus**, **Solon**, Sirachs Bog,
Og Ægteskab han lige lidet kiender;
Men, at der ingen er saa reent ulykkelig,
At Frue **Fortuna** ham et Kys jo stundom giver -

Den Sandhed er lidt meer utydelig,
Endskiøndt den, hvor det gaaer, dog evig Sandhed bliver.

Den velbemeldte Hest beviser denne Sats,
Hvad Jeppe's Tilstand angaaer - al den Qvide,
Han maatte hos sin Kone lide,
Forsødede **Peer Asen** ham - **Horaz**
Ei elskte høiere, det tør jeg sikkert bande,
Mecenas, eller sin Falerner-Kande,
End **Jeppe** elskte dette kiære Krik,
Som i sin Velstand han paa **Eegskovs** Market fik
For rene tyve Daler. Ikke kiender
Historien to slige Venner;
Alt, hvad **Ovid** om **Pylad** og **Orest**,
Om **Nisus** og **Euryalus** fortæller,
Om **Damon**, **Pythias** - kort: alt hvad Fablen melder
Om Venner - spaadomsviis forklares allerbedst,
Saa vidt jeg troer, om **Jeppe** og hans Hest -
Paa slig Bestandighed hos Venner
Jeg ikkun eet Exempel kiender,
Jeg meener **Sancho** med sin **Rucio** -

Kun Spørsmal om man kan Herr **Cid Hamete** troe.
Hvad enten nu **Peer Asens** sædelige
Sagtmodige Gemyt, som, sandt at sige,
For ret at skildre det i Hast,
Med **Birtes** dannede den sandeste Kontrast;
Hvad heller det, at ingen deelte mere
Med **Jeppes** hans Gienvordighed
End dette fromme Dyr, til denne Kiærlighed
Var Aarsag - deri vil jeg ikke decidere.
Om, mueligt ogsaa det, en skiult slags Harmonie
Imellem Sielene, det Baand, den Sympathie,
Som forekommer tidt hos nye **Pythagorer**,
Som, for Exempels Skyld, om **Jeppes** Faders Siel,
Da den foer ud, foer ind i Føllets Næseborer -
Alt det kan passe sig til Tingen saare vel;
Men hvilket det nu var jeg her randsager ikke,
Slig Grandsken kan sig kun for - - - skikke.

I Nøden føler man først Nyttens af en Ven;
Om han ei hielpe kan, saa kan han dog forsøde
Vor Sorg; hans Hierte kan med vores Hierte bløde;

Og fælleds Lidelse bestandig lindrer den;
To bære meer end een; derfor blev Ægtestanden:
Er Vennen ikke der, saa søger man en anden.

Saa gik det **Jepp**e her - af hver en Moders Siel
Forladt, foragtet af hans Kone siel,
Af Stuen jaget ud ved hendes Tunges Rasen,
Han klagede sin Nød med Taarer for **Peer Asen**,
Og mens han klapped' ham, og gav ham lidet Foer,
Og stundom og et Kys, brød ud i disse Ord:

"O! du, min eeneste, min sidste, bedste Ven!
"**Peer Asen!** hvordan lever du, min Broder?
"Du seer saa mager ud! din Stakkel svinder hen
"Af Sult, og Sorg for mig! nu er jeg kun en Stodder!
"Og ikke nok med det; men Qvinden - vidste du,
"Hvordan hun holder huus med mig ulykkelige!
"Hun uophørlig skielder, smelder nu
"Mig arme Mand; ei hør jeg hende sige
"Det allermindste trøstelige Ord -
"Kun Dosmer, Slyngel, Hanrei, og deslige -

"Jeg gaaer, **Peer Asen**, reent i sorten Jord.
"Du græder, kiære Beest! - o! gid du var min Qvinde,
"Og **Birte** Hest som du! - o! gid det kunde skee!
"Som Dug for Solen seer jeg dig forsvinde,
"Og kan ei redde dig, jeg ulyksalige!"
Saa klaged' han sin Nød i Stalden meget ofte,
Og tørred' Øinene med haarde Vadmels Køfte
Paa sig og Hesten, som han troede græd -
Og rigtig nok **Peer Asen** stod, og talte,
Medlidende, ved samme Leilighed
Ei mindste Ord, som om hans Taarer Stemmen qualte.

Det hendte sig, vor **Jeppe** var en Dag
I Skoven med sin Vogn og Asen,
Og brugte Øxen i Buskasen.
Men hvordan det nu gik med denne Sag,
Saa kom han op tilsidst i Toppen af en Bøg,
Og skrævs sig satte paa en Green af samme
For at afhugge den tæt inde ved sin Stamme.
Nu var just Greenen tyk og drøi,
Saa han, for des beqvemmere at raade

Sin Arm og Øxe, satte sig
Just som jeg aldrig satte mig
I lige Fald, paa meest forkeerte Maade -
Og for at være sikker paa sit Rammen,
Saa hugged han just imellem sig og Stammen.

Til at faae Greenen af han altsaa rigtig sad
Beqvemt og mageligt - men Følgen, at
Han vilde dumpe med, naar denne drat,
Derom han drømmed' ingenlunde;
Men hugged' rask og ubekymret til
Paa Greenen Hug i Hug af Hiertens Grunde.
Sligt var ei meget klogt; det jeg ei nægte vil;
Og jeg hans viise Plan aldeeles ei berømmer;
Dog, kiere Læser, førend du fordømmer
Min **Jeppe** reent, saa tænk dig lidet om,
Og spørg dig selv, om du har aldrig hugget over
Den Green du sidder paa? - Men dette lader som
Moral, hvorved maaske de allerede sover -
Saa tænk om Helten **Jeppe** hvad du vill!
Nok, at han sidder der - og hugger trøstigt til.

Imidlertid i samme Øieblik

Tre sorte Mesterlectianer

Og, om jeg husker ret, netop Slaglosianer

Spadserede forbi, og Øie paa ham fik.

Vor Mand blev ved at hugge paa sin Bøg.

Uagtet Hiertet altid gierne hopper

I Pallas's Sønner ved Spektakler og Spilopper,

Saa syntes disse tre dog det var ingen Spøg,

Om Manden dratted' ned og slog sig reent i Stykker;

De raabte derfor alle: "Gale Mand!"

Og Ekko selv dem hialp og gientog: "Gale Mand!

"Skynd, skynd dig hurtig ned, før Greenen rykker

"Dig ned med sig - den knager alt - et Hug!

"Saa dumper den, og du vil ligge der en smuk!

"Hvad, raabte Helten ned fra Træet, "Sludder Sladder -

"I vil nok narre mig, saavidt jeg seer;

"Pas I jer Bog, og lad mig være den jeg er!

"I er nok af de Sorte, som det lader -

"Men vil I lyde mig, det meget bedre var

"I gik paa Skolen, end at holde Folk for Nar -

Og han hug til igien. - "Ja, ja! pas paa! pas paa!

[118]

"At vi har spaaet dig sandt, du snart at see vil faae -
Hyp! hyp! - nu kommer den - hyp! hyp! - og krak! krak!
krak!

Der laae vor **Jeppe** - Greenen knak.

=====

Tredie Capitel.

Indhold.

Skielv altid, usle, svage Dødelige,
For i de Ting, den viise Himmel bød
At ligge skiult i Hattens sorte Skiød
Til Held for dig, nysgierrigen at kige!
Læs det Kapitel i din Skiebnes Bog,
Som Viisdom dig at læse selv tillader,
Dit førte Liv. At læse frem ad skader
Din Rolighed; og Døden kommer dog.

Halvdød af Puf og Skræk han laae et par Minuter -
De Sorte fik ham endeligen op
Paa Beenene. - "Det var et Pokkers Hop!
"I sagde mig det nok, I kiere Substitutter,
"Apostler, hvad jeg maa jer titulere for -
"Jeg seer, at I tilgavns den sorte Kunst forstaaer -

"Og I vist nok er' alle tre Magister,
"Propheter, eller i det ringeste,
"Saavidt jeg kan forstaae, Evangelister,
"Sligt ellers aldrig havde kundet skee."
"Ja, rigtig nok, (men ikke vores Ord):
"Vi kan en smule meer end netop Fader vor -
"Ja! det har jeg havt Prøve paa, disværre
"Jer Spaadom gav mig nogle slemme Sting.
"Men tag ei ilde op, I gode Herrer!
"Da I dog veed desuden alle Ting,
"Saa kan I mig vel ogsaa sagtens sige,
"Naar jeg skal bort herfra til Himmerige? - -
- Det er ei saa let, gientog' de tre,
Det koster Hovedbrud; dog vil vi see -
Og derpaa tog de hver sin Bog af Lommen frem,
Slog magisk Kreds om **Jeppe**, rømmed' dem,
Og endeligen brummede
Een Reglerne for Verbum **Lamed-He** -
En anden sang det fine **Titemi** -
Den tredde tordned udi **Accentus Domini** -

Vor **Jeppe** syntes alt at føle ganske bange

En smule Død omkrybe hist og her

I Kroppen - Midlertid Oraklet færdigt er:

"Viid, Jeppe, paa den Dag, da Hesten trende Gange

"Paa Veien sukker, skal du sikkert døe!

"Nu har vi sagt dig det; Giv Agt på det! Adieu!

Og borte var de tre. Forbauset Helten stod,

Som rørt af Lyn - det angestfyldte Blod

Løb løbsk fra Puls til Puls i alle **Jeppes** Aarer -

Omsider brød hans Angest ud i Ord

Heel filosofiske - saavidt jeg troer,

Endog en Slags Moral for mange slige Daarer,

Som ønske sig, at see de Ting, dem forestaae,

Vor Philosoph, kort sagt, brød ud som saa:

"O **Jeppe!** sand den Kones Spaadom var:

"Du altid var, og er, og blir en Nar!

"Jeg Dosmer tænkte, det var got i Tide,

"For mangel Aarsags Skyld, at faae sin Død at vide,

"Nu seer jeg først for sildig, dumme Claus,

"At tvertimod det er det pære Snaus.

"Slig Videsyge kommer vist fra Fanden,
"Det tør jeg bande paa, fra netop ingen anden
"End fra den fule Aand, der, som vor Præst har sagt,
"Fik just **Moer Eva** derved i sin Magt;
"Nu fik han ogsaa mig; - o de fordømte Sorte!
"Ret som Gespenster kom, og stod, og blev de borte -
"Det hans Apostler var; det mærker jeg disværr'
"For sildig nu, da jeg forhexet er.
"Jeg var ei plaget nok, jeg vilde selv mig plage!
"O! gid jeg var igien i hine gode Dage!
"O! gid jeg var igien i min Uvidenhed!
"Hvor lykkelig er den, som lidt, som intet veed!
"Før gik jeg ligefrem - jeg tænkte, Døden kommer,
"Den kommer vist engang; men hvorfor just i Sommer?
"Hvorfor i Dag? hvorfor just Klokken halvgaa'n Et?
"Saa tænkte jeg den Gang, og tænkte meget ret -
"Sligt veed ei Provsten selv, sligt bør man ikke vide;
"Den lider lykkelig, som kan med Haabet lide,
"Og den har altid Haab, som ingen Vished har
"Om hvad der forestaaer, den Sag er soleklar.
"Hvis, slige Ting for os at vide, kunde være

"Til Nytte, havde nok, det troer jeg vist, vor Herre
"Sagt Præsten det, at han fra Prækestoel igien
"Os kunde sige det, du dør i Dag, min Ven!
"Nei! det er aldrig got! ... Her staaer jeg, skielver bange
"For, som saa let kan skee, **Peer Asen** trende Gange
"Skal sukke - mindste Lyd, det allermindste Muk,
"I hvor det kommer fra, mig synes som et Suk.
"At døe dog altid er af alle Ting det sidste,
"Man gjøre bør. Tilforn, før jeg det forud vidste,
"Jeg tænkte sommetid, det var en herlig Sag,
"Naar Qvinden drilled' mig, om Døden kom i Dag;
"Men den Gang vidste jeg kun, hvad det var at leve,
"Ei hvad det var at døe. Man begge Deelee maae
"Forsøge, før man ret kan Liv og Død forstaae.
"At døe heel bittert er, at leve saa som saa;
"Men mellem Liv og Død, som jeg nu gjør, at sveve,
"Det er det værste, thi det er at lide
"Paa eengang begge Deeles Qval og Qvide - -
I denne Monolog blev Helten ved
Og midlertid var kommet op at age -
O! ulyksaligste blandt alle **Jeppes** Dage!

Peer Asen gav et Suk. Med eet den kolde Sved,
Den vaade Døds Herold sprang ud af alle Kanter
Paa Helten, hele hans Peripherie
Blev overstænkt med zittrende Demanter.
Dog, tænkte han, velan! snart blir du frie
For Foged, Herremand, og Qvinde;
Frisk Mod! Kom kun, o Død! en Helt du her skal finde;
Kom med din Lee, du blege Mand! kom! hug
Ja, brølte Døden i **Peer Asens** andet Suk -
Nu kom det næste Bud - Nu rokked alt i Sædet
Vor Helt, hans heele Krop, af kolde Sved-Dug vædet,
Blev Jis; han Krampe, Sting og Hovedpine fik,
Klababbelser, Opstigelses, Kolik,
Koldfeber, Qvalme, Snue, Podagra,
Gikt, Ørepine, Hoste - kort at sige,
Hver Sygdom, som er til, og ei er til tillige
I Herr **Sauvages Nosologia**.
Knap stønnede hans Suk: "O! Død, hvor er du haard!"
(Det er dog tungt at døe, hvordan det gaaer!)
"O Død! ifald du maa, saa spar mig dennesinde:
"Lad tredie **Peer Asens** Suk forsvinde!

"Tag heller, tag, o Død! med Glæde, tag min Qvinde!
- Nei!' tordnede hans blege Majestæt
I tredie **Peer Asens** Suk - med eet
I det forfærdeligste Bulder
Den hele Verden bort for Heltens Øie ruller -
Han tumled om: "Farvel, **Peer Asen!** Ak! jeg dør!
"Lev lykkelig, min Hest! meer lykkelig end før!"
Det var hans sidste Ord,
Hvorpaa han lagde sig ned paa Guds grønne Jord,
Og Sielen ham af Kroppen foer -
Hvorhen skal Læseren herefter faae at vide.
Men først jeg gjør et lillebitte Sving
For om et par betydelige Ting
Min reene Meening at fortælle ham i Tide:

At døe er ingen Kunst. **Claus Qvalis** selv,
(I Graven hviler alt forlængst hans Siel),
Som ingen Ting i denne Verden vidste,
Som aad og drak og sov, og paa det sidste
Ei kunde det tilgavns engang,
Han tog sig for, da Tiden blev ham lang,

At redde sin Forstands og Kundskabs Ære.
Og viise Folk saa klart, som to og tre er fem,
De havde skammelig bedraget dem,
Ifald de troede, han ei kunde meere;
Og Manden dør saa zonika, saa ganske,
At, trods hans allerværste Fienders Spot,
Hver tilstod, at han døde meget got.
Kort, uden dybt i denne Sag at grandske,
Og uden Hielp af kunstig **Est quod est**,
Man kan beviise, at den største Hest,
Endskiøndt for Resten han forstaaer ei mindste Smule,
Kan dog paa egen Haand, i Blinde, finde Vei
Til hans kiødløse Høiheds Hule.
Men at staae op igien, det er den store Ting,
Hvorpaa man har saa faa Exempler,
Og dem man har, bær næsten alle Stempler
Af Madam **Overtroes** forunderlige Ring.
Det er en større Kunst end æde, sove, drikke,
Og blive fleer, og blive Støv af Nul;
Og denne Kunst kan Klauser ikke,
Om de enogsaa kunde gjøre Guld.

Hvor stor min Helt seer ud fra denne Side
Skal Læseren nu faae at vide.

=====

Fierde Capitel.

Indhold.

En Herremand og Kudsk fremviise sig;
Nu Heltens Qval for Alvor først begynder:
I Helvede hans Siel befinder sig,
Og Kroppen prygles paa den arme Synder.
Omsider giver han et saa vældigt Spring,
At **Veile** selv det knap vil eftergiøre;
Og mange heel besynderlige Ting,
Som Læseren ret strax vil faae at høre.

—————

Paa Veien udstrakt følesløs han laae.
Peer Asen længe stod og paa ham saae;
Men endeligen, da han fandt med Smerte
Sin Husbond ganske død, saa tænkte han:
Hvad nytter at jeg staaer her ved den døde Mand?
Og gik sin Vei med høitbedrøvet Hierte.
Dog gik han ikke hjem, han kiendte Birtemoer;
For Resten veed jeg ei, om Syd om Nord

Han Flugten tog, om Østen eller Vesten
Jeg veed kun det, at bort løb Hesten.

I en Karet umiddelbar derpaa
Selvherskeren paa Godset der fremkiører
Og da han ud af Vindvet saae
Vor **Jepp**e ligge der, som intet hører,
Han raaber til sin Kudsk: "hold! og gaae hen at see
"Hvad det er for et Sviin der ligger!"
"O! det er en fordrukken Tigger,
"Som vogner nok, naar vi kiør' nærmere."
"Jeg siger Hold!" var Herremandens Svar,
"Hvem veed, om han er død?" Og ned fløy Kudsken.
En anden havde først forsøgt med Rusken;
Men den Tyran saa mild ei var.
At bruge Pidsken var hans Liv-Methode
Kun Smæk i Smæk, og intet med det gode:
"Vaagn op, dit Beest!" - et Smæk - "hvor tør du ligge
"I Veien for din Herremand, din Stud?"
- Et Smæk -- "jo jeg skal lære dig at drikke,
"Og ligge her, at snorke Rusen ud!"

Saa, under Smæk i Smæk paa arme **Jeppe**,
Hvis Siel var alt et dygtigt Stykke Vei
Fra Jorden, bliver Kudsken ved at skreppe:
"Vaagn op, vaagn op!" men **Jeppe** hør det ei -
Med Slag i Slag han uophørlig banker
Den armes næsten møre Krop;
Men **Jeppe** ligger der i andre Tanker
Og giver ikke Tegn til mindste Hop -
Nu vender Kudsken til den tykke Ende;
(Mens Herremanden blæser i sit Horn
En Jagt-Marsch) Kudsken prygl; som tilforn
Vor Helt er død, og vil sig neppe vende -
Men under uafbrudte drøye Slag
Og Stød i Hornet, han tilsidst udbryder:
**"Jeg mærker nok, at det er Dommens Dag;
Jeg maa herop; Basunen lyder."**
Skiøndt mør af Skrup er Helten ikke seen;
Men reiser sig og staaer paa begge sine Been:
"O! Døden, den er haard; men Dommen den er værre!
"Saa blir jeg da fordømt, jeg arme Mand?
"O! siig mig, hvem af Eder er vor Herre?"

"Og hvem den fuule And?"

"Jeg er din Herre," svarte Herremanden,

"Men denne Gang jeg vil tilgive dig,

"Gaae hiem!" og derpaa atter han og Fanden

(Hans Kudsk) paa Veien bort begave sig.

Forundret stod min Helt igien tilbage,

Forundringen brød ud i disse Ord:

"O! aldrig havde jeg i mine Dage

"Tænkt meer at komme her paa denne Jord;

"Men, hvor det gaaer, jeg maa dog heller være

"Her end i Helvede; det, som jeg saae,

"Og hørte, følte, kan mig noksom lære,

"Der gruelig piinsomt være maa.

"Mig synes end at høre Satan brøle,

"Dengang jeg vaagned op i Dødens Grav;

"Mig synes end livagtigen at føle

"De jammerlige Hug, han der mig gav;

"Jeg seer endnu hans røde Øine gløde:

"Jeg kommer det, disværr'! ret vel ihu;

"Thi nær han havde pryglet mig til døde,

"Min Krop deraf er ganske mør endnu:

"Jeg knap kan gaae; dog midt i denne Nød

"Er jeg dog glad, at jeg slap fra den Slemme,

"Især om, som jeg haaber, Qvinden hiemme

"Imidlertid er død.

En smule var min Helt fra Viddet før;

Men denne Hendelse fortunled' reent hans fem.

Imidlertid han havde slæbt sig hiem,

Og stod af Hiertens Grund og banked' paa sin Dør.

"Luk op derinde," raabte han; forbandet!

"Er' alle maaskee døde der?

"I kan jo høre hvem jeg er.

"Mig hør dog Huuset til, om intet andet.

"Luk op! jeg ellers reent omkommer her,

"I denne Kuld og Regn; et par Minuter neppe

"Jeg kan udholde længer her at staae;

"Luk op! Nu veed jeg dog, I høre maa.

"Jeg er ei Tyv, ei Røver; jeg er **Jeppe**.

"Vel er jeg død; men gaaer dog ei igien;

"Det ei mit Gienfærd er; men mig skienbarligen!

"Jeg er ei noget Spøgelse, disværre,

"Jeg aldrig spøget har, det veed vor Herre!

Ei Kudskens Pidsk, ei Herremændens Horn
Forskrækkede vor **Jepp**e saa tilforn,
Som dette Svar af **Birt**es Mund:
Bliv staaende til evig Tid, din Hund!
Ved denne Lyd hans møre Krop blev stiv,
Han som en Støtte stod foruden Liv,
Den fæle Tanke: End din Qvinde lever!
Mørk som en Tordenskye om Sielen svever;
"O! vee mig arme Mand! jeg store Nar,
"Som ikke heller blev i Graven, hvor jeg var!
"Som ikke drukned' mig i en af Helveds Floder!
"Hvad nytter det at flye fra Fanden til hans Moder?
"Hvi stod jeg op igien? hvi lod jeg Fanden
"Ei prygle mig langt heller reent ihiel?
"Gid Døden vilde nok engang min Siel
"Probere paa at slaae for Panden,
"Saa skulde jeg ei være saadan Nar
"At reise mig igien, men blive hvor jeg var;
"Jeg skulde ei staae op, før jeg skinbarlig saae,
"At Stierne faldt ned, og Solen oven paa,
"Og alle fire Elementer tændte

"Vor Jord, saa den i begge Ender brændte!

"Thi hvorfor har min usle Krop

"Vel nødig, frem for andres, at staae op

"Før Tiden kommer? Hvi skal jeg tilbage

"Alleene? Sligt kan Fanden eene mage.

"O! gid **Peer Asen** var her kun igien,

"Og vilde bare tvende Gange sukke!

"Saa skulde jeg, som sagt, nok see paa den,

"Som kunde Gravens Dør igien for mig oplukke,

"Før jeg paa alting saae, det var den sidste Dag;

"Thi saa, forstaaer sig selv, det var en anden Sag.

Saa talte Helten, og af alle Kræfter

Giengieldte Dørren rigelig de Rap,

Han fik af Kudsken, at den arme knap

Sig kom igien i Aar og Dag derefter;

Thi, sandt at sige, var det Mandens Hu,

At slaae den reent itu.

Kied af tilsidst at høre denne Trommen,

Frue **Birte** velted' endelig sin Krop

Af Sengen, og for **Jeppe** lukked' op,

Som neppe før i Stuen ind var kommen,

Før han med ganske Siel og Krop
Sov hen saa sødt som een, der sove vil til Dommen.

Gud glæde den Mands Siel, ihvem det ogsaa var,
Som Søvnens allerførst opfundet har!
For min Part, jeg og han er meget gode Venner.
Ved hans Medicament til Maade brugt,
Jeg trodser alle Jordens **Avicenner**,
Og svarer paa min Pung, og Smag og Lugt.
Og du, ihvem du er, som sove kan, min Ven!
Skiøn paa din Lykke, og erkjendtlig priis
Den store Mand, hvis Godhed gav dig den,
Da han dig skabte Søvnens Paradiis!
O Søvn! de Viises Steen, modtag min svage Lov!
Dit Opium min Siel i salig Fryd hendyssel!
Naar i din bløde Arm jeg min **Zemire** kysser,
Jeg bytter knap med **Zeus**, som styrer Skiebnens Plov.
Velgiørende din Balsam mig helbreder,
Den læger Sielens Saar, og mild udbreder
Nye Kræfter i den Krop, som nys var Febrens Rov.
Bliv hos mig til din gamle Broder kommer,

Og vinker mig til i en evig Sommer
At grønnes i Udødeligheds Skov!

Maaskee jeg Søvnens her saa kraftigt lover,
At du, min Læser, allerede sover -
Jeg stopper altsaa. **Jeppe** sov.
"Hvor er **Peer Asen**? hvor er Vognen, Snøter?"
Men **Jeppe** hører ei et Ord:
"Hvad? svar mig! hvor er Brændet? hvor ...
"Hvor har du været henne, Kiøter?" -
Saa blev hun ved i fulde tre Qvarteer,
Og endelig sov hen, da hun ei kunde meer.

=====

Femte Capitel.

Indhold.

Auroras Ankomst gjør en Hoben Vind,
Som man anstændig nok ei kunde sige
I Linier, som trækkes ud og ind,
Og derfor gjorde dem lidt meere lige.
Men siden gaae de deres skiæve Gang,
Og bringe Læseren til Heltens Hytte,
Hvor **Birte** gjør hans Kiæver Tiden lang
Med en Beleiring uden mindste Nytte.

Af østlige Sovegemak fra duunbløde Leie opsprang
Bedækket med tyndeste Natslør den skønne **Aurore**.
De vognende Blomster sig neie, og Fuglenes yndige Sang,
Ledsaget af Ekkoer hilser Gudinden i tusinde Chore.
Omstraalet af Morgenens Glands fremløber hun - Stierner-
ne flye;
Undseeligen skiule de sig for den rødmende nøgne Gudinde;
Mens **Phoebus** i hidsig Galop forfølgende stræber at finde
Hvad **Cephalus** fandt - men omsonst; thi nu hun forsvandt
i en Skye.
Alleene staaer Dagens Monark; hans blodrøde luende Krop
Forkynder hans feilslagne Plan, og at - kort sagt: at
Solen stod op.

Paa Jorden jeg altsaa igien med Læserens Gunst vil
nedstige,
Og springe i mueligste Hast forbi den lovsyngende Skov,
Ei høre paa Skibenes Torden, ei standse ved Plovmandens
Hov!

Men ile til Hytten, hvor **Jeppe** saa sødelig sov,
At ingen Klokker i Verden før eller siden
Meer taktfast har snorket sin Bas; skiønt til Klokkeres Roes
Jeg tilstaaer - og Roesen er virkelig ikke saa liden -
At Klokker paa Snorke-Hoboer er stor Virtuos.

Moer **Birte**, som Hader af al slags Musik,
Fandt ei i vor **Jeppes** udholdende Toner
Det ringeste smukt. Lig andre huuslige Koner,
Med Solen af Seng og i Seng hun bestandigen gik;
Vor Helt havde hidindtil havt den samme roesværdige Skik.
Men alt er foranderligt. Een, som er død,
Har andre Maneerer end den som nylig er fød;
Sligt indseer man let; men det indsaar **Birte** dog ikke,
Kun dette begreb hun til Punkt og til Prikke:
At sove som Klokker sig ei for en Bonde kan skikke.

Hun derfor, efter først en Times Tid
At have rusket Helten hid og did,
Og skreget: Op! til hun blev ganske hæst,
Samt smaaskermydslet med hans Næse, Kinder,
Og hvad man ellers paa et Ansigt finder:
Beslutter, Klokken tre Qvarteer til Ni,
At løbe Storm imod hans hele Fiæs.

Til al Ulykke held for vor **Jeppes** Kiæver
Spadseerte just en Drøm hans Siel forbi,
Som stak, desværre! man slutter let hvori,
Netop paa samme Tid, som begge **Birtes** Næver
Løb Storm imod hans Ansigt Smæk i Smæk -
Men den infame Drøm, som, gid jeg havde her
Tilhvisker ham: "O **Jeppes!** hold dig kiæk!
Hold fast ved dit Princip! lad dig ei narre meer!
Taal nogle Puf - hvis ei, da skiælv for mange fleer
Af **Birte** siden!" O! Standhaftighed!
Slet lønner du din Mand i slig Omstændighed!
Min Helt udholder Stormen; **Jeppes** strækker
Ei mindste Been - i Stedet for Gevær;

Paa ingen Maade **Birte** ham opvækker:
Standhaftig ligger han og tier qvær.

Pral ikke meer, **Athen!** med al din Stoicisme!
Du, **Leonidas!** Skiul dig, du gjør vel!
Og **Fredrikshald,** din Soel, Patriotisme!
Calais! hvad blev du? Bagatel!
Du, min **Matros!** som holder Svenske Skibe
Med dine Tænder der! og du, **Cosak,**
Som Been- og Arme-løs hist trækker af din Pibe,
Blandt Lyn og Brag og Liig et sindigt Drag Tobak!
Du, **Regulus!** du, **Regner!** Jordens Helte
Fra **Leire** stilled' op i Rad til **Cambalu,**
Hvis Mod ei Himles knuuste Hvelving fældte!
Jeg seer jer ei: jeg seer kun **Jeppe** nu.

Beskiemmet **Birte** maa tilsidst ophæve
Beleiringen med stor Forliis;
Fem tappre Helte bløde paa hver Næve
Med sønderknuuste Hielme; kappeviis
De flye tilbage til Moer **Birtes** Bryst,

Lig Svenskerne i Fredrikshaldske Dyst,
Fra den uovervindelige Kiæve.
Dens Siel er tung, som Blye, hvis Stii ei flyver
Ved at fortælle sligt saa hurtig som en Piil
Op over Himlen et par tydske Miil.
For en Fortælling her i simpel jordisk Stii
Om denne Storm jeg ikke gav en Styver.
Min heele Siel blir Røg ved saadan Leilighed,
Min Stii blir i en Snup en Luft-Fregat;
A la Montgolfier jeg seiler blandt Plejader
Og konfunderer Jorden med min Hat,
Naar Røgen er forbi jeg ydmyg synker ned.
Sligt Spring imellem paa sit rette Sted
Jeg haaber Læseren mig her og der forlader.

=====

Siette Capitel.

Indhold.

Et Billede paa Seirens stolte Fryd;
Et Sideblik til det, man kalder Lykke;
Et slemt Problem om døde Strubers Lyd;
Om **Birtes** Oration et lille Stykke;
Lidt meer om Søvn; en lille Monolog -
Alt det vil den i mit Capitel finde,
Som skulde gunstig faae den Ting i Sinde,
At læse meer end Titler i min Bog.

Tre stive Timer nød min Helt med Siel og Krop
Den hele Fryd, han plukked' af den Tanke:
Nu skal til evig Tid dig ingen **Birte** banke,
Og ingen Diævel nøde at staae op.
Paa dette søde Haab, fuldkommen lykkelig,
Hans seierstolte Siel sig op til Himlen hæver -
Han glemmer Kudskens Pidsk og alle **Birtes** Næver
Og føler ei, hvor mør hans Ryg og Fiæs end er,
Det mindste Spor af disses Haandgevær.
Han troer sig ganske død i Gravens Seng at ligge
Saa got, som ligges kan - og meer han ønsked ikke.

Skiøndt alle Sandser sammenklynge sig,
Og hviske til ham: du bedrager dig.
Saa troer han hvad han troer; desuden Ordsprog sige,
At Sandser ere heel bedragelige.

Men hvad er Støvets Fryd og jordisk Salighed
I al sin Glands? Din hele Herlighed,
Hvor varig du den troer, min lykkelige Mand!
Er lig den Verden af Chrystal, hvis Væsen
Udspringer af chaotisk Sæbe Vand
Fra Pibehovedet ved Purkens Blæsen.
Selv, naar du favner os i al din Tryllekraft,
Hvad er dit blinde Kys, vildtflyvende Gudinde?
Saa ubestandig, som September Maanedes Vinde,
Saa kort som den Moral: **Min Læser! stiel ei Taft!**
Jeg for din hele Gunst dig ikke gir en Daler,
Med mindre du igien mig høflig to betaler;
Du borger Solens Lys; men Sæbe-Solen lig
Du svinder bort, mens man betragter dig;
Et Øieblik, og al din Flitterglands forgaaer
Og er hvad - -s Vers er om en halv Snees Aar.

Man mærker her, at jeg og Lykke ei er Venner,
Skiønt virkelig jeg ei, desværre! Personen kiender;
Den sande Grund dertil er Patriotiskhed:
Jeg aldrig komme kan, kort sagt, tilrette med
Et Væsen, hvem, og hvor det ogsaa var,
Som daglig holder Publikum for Nar -
Og hvem i Verden gjør det meer end Lykke?
Desværre! Exempler nok man herpaa har,
Som jeg ei skrive gad og ednu mindre trykke.
Enhver for Resten efter eget Tykke
Kan troe den, troe den ei - kun dette veed jeg vist,
At jeg til evig Tid bliver Lykkens Atheist.
Jeg dog for Spøg engang den heel forbandet roeste:
Paa Bordet for min Roes, den næste Dag derpaa,
I Stedet for Present en Skrædderregning laae -
Og siden den Tid - stop!

En reent fordiævlet Hoste
Var netop for min Helt hvad Regningen var mig:
En Vækker af den Fryd, hvori han drømte sig.
Kan man i andet Liv og hoste? Det var Knuden! -

"Ulykkelige Tvivl! Hvem veed om her sit Spil
"En Dievel atter har, at, naar jeg seer mig til,
"Er Død til evig Tid mig maaskee reent forbuden?"
Saa tænker immer hostende min Mand,
I denne grumme Tvivl hans Siel sig hængte:
At der kan hostes i de Dødes Land,
Den ene Ting han ei i Hiernen bringe kan,
Skiøndt der var Rum deri for Resten til en Mængde.
Og rigtig nok er Tingen problematisk;
Man veed nok om en Fyr, som nyelig død,
(Historien er ganske sand)
Ei hosted' saa høit som hostes kan,
Men, det som værre var, sin Næse snød;
Men denne samme Fyr. han døde paa dramatisk,
Og sligt var ei, desværre! Faldet her;
Vor **Jeppes** Tvivl derfor heel exensabel er.

Ulykken aldrig er kun een; men to.
Den Ting, at **Birte** muelig kunde tænke,
At Helten just ei laae i Dødens værste Lænke,
Gjør Hosten endnu meer **mal à propos**;

Sligt gad han selv ei vide, meget mindre
Han hende gad derom erindre.

Hvad var at gjøre her? Du, viise Mand,
Hvis snedighed **Homer** i tyve Bøger roeste,
Giv her et rigtigt Raad, ifald du kan!
At skiule Hoste gaaer umuelig an;
Her standser selv **Ulyss** - men Helten ei;
Han seer den eeneste, den rette Vei.
Han fatter en Beslutning: stands, min Pen!
Og spørg, min Aand, om du tør skrive den!
Stands Læser! saml din hele Tænkekraft
Og giæt den viise Plan, min **Jeppes** Siel har havt!
Og viid da, Jord og Hav! at - han blev ved at hoste -
Med slig Utvungenhed, at **Birte** hørte det,
Trods Ertegrydens pidskende Rullader
Og Sextendeeles Brum i Stegerset.
Prestissimo i Ertegrydens Takt,
Beviise hendes stormende Tirader
Den døde Mand, hvad Hosten ham har sagt,
At med hans Død det var ei ganske Fod i Hose;

Dog til hans store Lykke brugte hun
Til at beviise det kun denne Gang sin Mund,
Men deraf fløi og Ord med samme Høflighed,
Som en Travat-Komplot af Æols klemte Pose.

Mit Bryst var aldrig Steen, min Siel blir aldrig Staal
Med ingen Slags Orkan jeg got kan søbe Kaal,
Min Læser elsker jeg; vil derfor nødig byde
Ham noget, som jeg selv ei skiøtter om at nyde;
Og springer derfor løst den Oration forbi,
Som foer af **Birtes** Mund - og Himlen veed hvori;
Thi meget lidt deraf slap ind i Heltens Øre,
Som ei for lutter Lyd det mindste kunde høre.
Pindarisk rullede hun Ord, som Steene ned,
Og hendes Tunge løb, i Zembla-Stormes Brag,
Med intet mindre end med lette Torden-Fied;
Man skulde sværge paa det var den sidste Dag,
Naar Elementerne hinanden faae i Haaret.
Som Nubiens Løvinde nyelig saaret -
Det vil kun lidt forslaae - som Millioners Brøl
Blandt Myriader vrede Tordners Bragen,

Og et proportioneert Lisboaisk Jordstøds Knagen,
 Samt alle fire Hiørne-Stormes Vrøl,
 Med Ekko fra tolv, fiorten Dovre-Fielde,
 Som knap maaske slog til, ifald det skulde gielde;
 Ei anderledes lød Moer **Birtes** Oration.
 Men til at male sligt er jeg en stor Kujon.
 En anden vilde her vist Leiligheden gribe,
 Og klopstocksk svinge sig blandt **Orioner** op,
 Og tænde Geistens nyelig stopte Pibe
 Ved Herr **Apollos** egen nøgne Krop,
 Og stæle Takt fra **Siriusses** Pole,
 Og en Diskant fra **Saturns** Stormes Skrig,
 Og Bas fra Tordners Brag i fierne Sole,
 Til at udtrykke ret guddommelig
 I Vers saa lange som den Iliumske Krig,
 Den Solo, **Birte** spillede for **Jeppe**.
 Men sligt er, som man seer, for høit for mig;
 Jeg er ei stor Poet - og blir det **neppe**;
 Dog vil min Læser endeligen have
 Copien af den Lyd, som foer mod **Jeppe** hen,
 Saa læs - ei **Milton, Klopstock, Evald [Ewald]** - men

Den usle **Miltons, Klopstocks, Evalds** Slave!
Og han er let at hitte her og der,
Hans Navn er vel bekendt, - og - **Legio**, desværre'!

Om Lyden altsaa nok. Og Meeningen deri,
De Skiildsord, Øge-Navne, Skoser, Eder
Den vrimled' af - jeg springer ei forbi;
Men over reent; thi lave Smudsigheder
Saa lidt som høi Nonsens behage mig;
Een gaaer til Hovedet og een til Halen,
Jeg Midten eene holder lykkelig
I alle Ting, og fremfor alt, i Talen.

Paa Torden følger Pladsregn, og paa den
Omsider Soelskin. Først Beleiringen,
Derpaa Moer **Birtes** Præken, som udmattet
Hun endeligen endte Klokken Et,
Og **Jeppe**, som deraf kun lidet havde fattet,
Derpaa forlod og søgte Stegerset.
Knap var hun kommen der, og Helten mærkte det,
Før han, saa let og hurtig som en Muus
I Flugten for sin Contrapart, Herr Kat,

Er oppe, paaklædt, ude af sit Huus,
 Og een, to, tre har Skoven fat;
 Der sætter han sig op til Stubben af en Eeg
 Dybt i dens skyggefulde Midte,
 Hvis Vagt af Bøge til dens nøgne Nymphers Leeg
 I Krattet **Phoebus** selv forbyder lumsk at titte;
 Tre, fire Skridt derfra blandt Blomster rusler ned
 Flod-Nymphens yngste Datter, og forfølger
 En fingerflor **Zephir** paa smaa, men nette Bølger,
 Hvem er ulykkelig paa et saa yndigt Sted?
 De muntre Vindes Dands i Toppens Greene,
 Ved glade Fugles Sang, **Zephirers** Leeg,
 Og Bækkens Raslen mellem spidse Steene
 Hendysser Helten sødt ved Roden af hans Eeg.

Sex Timer flye forbi hans Siel som Øieblikk';
 Han drømmer ei om Død, og Intets gode Dage,
 For vaagnet meere tung at føle Livets Plage;
 Men nyder al den Roe, som Dydens Søn kan smage
 Og som til Lasters Træl heel sielden Adgang fik.

Søvn, som jeg før har sagt, er naar og hvor det var,
Paa Brix, paa Sofa, med og uden Magen
I Seng, i Stol ret brav; men hvor man Træer har
Til Omhæng, Græs til Pude, Duft til Lagen,
Med ubesvært Samvittighed og Mave,
Og ganske solo - Himlens største Gave.
Ved denne Balsam Heltens hele Krop
Blir lægt igien; **Zephirer**, Blomster heele
Hans Pande, Næse, Mund med Kys; og **Philomele**
Omsider med sinSang ham styrket vogner op.

"O! brød han ud, imens en bøiet Finger
Udjog af Øiet hvad Herr **Morpheus** havde glemt,
"Den Søvn var god! og see, hist henne springer
"Netop et Væld, hvorved jeg meget nemt
"Kan slukke denne Tørst, som jeg opvogned' til!
"Nu er jeg glad igjen. Man sige hvad man vil,
"Vor Jord er ei saa slem, som somme sige;
"Paa alting kan vor Herre raade Bod;
"Om det just altid ikke gaaer saa lige,
"Saa kan en Blind dog see, at Gud er god."

Og derpaa gik han munter hen til Bækken,
Og øste med sin Hat og drak,
Og satte sig igien paa Eege-Stolen,
Og hørte paa **Peer Oxes** Frøers Qvækken
Og Nattergalens Sang, og saae paa Solen,
Som gik i Seng; og vedblev med sin Snak:
"Her er saa smukt, saa smukt, at jeg tør sige
"Der ei kan være meget smukkere
"Deroppe i Guds lyse Himmerige;
"Og dette har jeg Usle Lov at see!
"Hør Fuglen slaae! see Solen hist nedsynke!
"Ei meer for Herremanden end for mig.
"Den hele Skov er glad, hver Skabning fryder sig;
"Og det var Synd, om jeg allene vilde klynke.
"Hvad mangler mig? min Tørst er nylig slukt,
"Jeg hungrer ei, og Søvnens var mig sød;
"Jeg er jo frisk, og har slet ingen Nød,
"Og hvor jeg vender mig er alting smukt.
"Sandt nok, jeg veed ei hvor det siden gaaer,
"Ei hvor **Peer Asen** er, see, det er hele Sorgen!
"Men Gud skee Lov for nu; thi det, som forestaaer,

[151]

"Mig kommer ikke ved, han raader for i Morgen;
"Jeg veed ei selv hvordan, hvorfor, jeg veed ei hvad,
"Her er saa smukt, saa smukt, og jeg er meget glad."

Saa blev han munter ved. Det Heltens Vane var,
At snakke med sig selv. Den har saa mange Helte.
Man seer deraf han var ei ganske Nar;
Men kunde raisonnere, naar det gieldte.

=====

[140]

Syvende Capitel.

Indhold.

Et nyt Spilop, hvoraf man seer med Sorg,
Hvorledes **Satan** førte sine Snarer
I gammel Tid omkring ved Kallundborg,
Og vikled Helten ind i tusind Farer.
Men **Jeppe** narrer Fanden dog tilsidst,
Og trodser alle Dievlenes Cabaler:
Den gamle Ven, han nylig havde mist,
Aftvinger han med Grimen tyve Daler.

Nu det var got og vel; dog ei altsammen got;
Thi Fanden (som man veed desværre aldrig slumrer)

Om ikke just han selv, vist een af hans Complot
Vor **Jeppes** Fryd igien endeel forplumrer,
Ved netop til det samme Sted at skikke
De trende Sorte, som var Aarsag i
Hans Død, og alt det heele Klatterie;
Hvorfor de og om Morg'nen alle tre
Røg' af med **Sommerfeldts** Geographie,
Og fik der' reene Skrup i Næverne,
Som, sandt at sige, skadte dem slet ikke.

Min Helt har ei saa snart et Øie paa dem slængt,
Før han af Hiertens Grund et mægtigt Brøl lar slippe:
"Hør! i tre Spaamænd, som jeg alle hængt'
"Gad seet i disse Træer vippe!
"Hvor er **Peer Asen**?"

Kiære Fâr! Naa, Naa!

Gientoge de, vær ikke slet saa kiæk!
Med Lempe faaer man Æg i Hummelsæk,
Og med det Gode kan man alting faae;
Peer Asen, siger I! Hvad han?

"Har Fanden taget." -

"For meget lidt, saamænd, han sig da har umaget!" -

"Og hvis I ei paa Stand mig siger hvor han er -

"Jeg veed, I kan! Jer Prophesie, desværre!"

"Blev sidste Gang opfyldt til Punkt og Prikke,

"Skøndt, som I seer, i Graven blev jeg ikke,

"Sligt var ei Jeres Skyld; men spaae paa Øieblikket,

"Og sig mig tydelig, hvor jeg kan finde Krikket!

- Ja tæm Jer Vrede lidt, saa vil vi see vi hitte

"Den kiære Hest igien et Steds paa denne Jord;

"Men I maa give Tid en lille bitte,

Og ingen knubbed' Ord!

Saa svarte ham de tre. I slig Omstændighed

Det kommer vel tilpas en smule Græsk at vide,

Og (Tak skee Goliusses første Side)

Græsk hialp dem ogsaa her af den Forlegenhed,

Hvori min Helt indvikled' deres Hierner,

Som, Himlen veed paa hvilken Maade, drog'

Saa positiv et Svar af denne lille Bog,

Som om det skrevet stod med læselige Stierner

Paa Firmamentets Median-Papiir.

Men Mage til de tre var heller ei i Skolen,

Hvad enten det gik ud paa Læsning, eller Sviir;
Den **Anders**, som man veed, sin Handske hang paa Solen,
Var een af dem, og netop den,
som førte Ordet for dem alle tre.
Hør, sagde han til **Jeppe**, kiære Ven!
Din Hest er i Behold, saavidt vi see;
Og, hvis du Troe til vores Spaadom fæster,
Saa vær for Eftertiden uden Sorg!
Thi viid: **Peer Asen** blevet er Bormester
I Kallundborg.

Endskiøndt nu **Jeppe** meer, end nogen anden,
Var overtudet om **Peer Asens** store Pund
Til dit og dat, hvortil en Hest kan bruge Panden,
Og havde loddet tidt hans Viisdoms dybe Grund,
Hvorved han ofte fandt, at **Peer** blandt Hestene
Var ret en **Seneca**,
Saa drømte han dog aldrig om,
At han var stærk i Lov og Dom,
I Fas et Nefas og Politica;
Kort sagt: at han stak dybt i det Juridiske;

Og derfor blev han heel forundret ved at høre
Peer Asens Spring til Consul-Værdighed;
Og hvem, min Læser, maa vel ikke studse ved
De store Spring, et Hest kan undertiden gjøre?
Ei, sagde han, Ei! Ei! - og intet meer end Ei!
Fik Tungen Stunder til i Tankens Hurlumhei.

Som Konen i et Huus, naar Naboe-Væggen brænder,
Geskieftig flyver om fra et til andet Sted,
I Røg og Brand-Allarm, og ønsker sexten Hænder,
Og glemmer hun har to i hendes Ivrigheid,
Og vimser hist og her, og efter alting kiger,
Og famler efter alt, og famler altid feil,
Indtil hun endelig (som **Brandens Autor** siger)
Faaer paa en Alen fat i Stedet for et Speil:
Saaledes, naar en Ild af tragiske Affecter
Har stukket Hiernens huus for hin Poet i Brand,
Flyer Sielen hist og her blandt Hovedets Effecter,
Og griber efter alt, hvorefter gribes kan;
Og naar den længe nok har løbet til og fra
De Tanker, Udtryk som møblere dens Gemakker,

Saa redder den omsider et Par Ak-ker
Et Dosin **O**-er og en halv Snees **Ha**!
Saa gaaer det hin i hans Tridrams Tirader;
Saa gik det ham, som skrev de skottiske Ballader -
Og netop saa det gik vor **Jeppe** her.

De Sorte mærkte nok, at Manden havde Trang
Til Sporer paa sin Troe, som her stod noget stille,
Saavel som Tungen. Da de gierne vilde
Dem begge see, igien at faae i Gang,
Saa spørge de ham, om han ønsked Audienz
Hos Herr Bormesteren, saa vilde de ham sige,
Hvad Vei han skulde gaae til sammes Residenz?
Hvor langt? paa hvilken Tid? hvorledes? og deslige;
Thi, som Herr **Holk** har sagt, skal man de Store søge,
Den Vei er værre snart end Veien ned til **Kiøge**.

"Ja, svarte Helten, skaf mig ham herhid,
"Hvis ei, saa bring mig hen til ham paa Øieblikket!
"Thi Borgemester hid og Borgemester did,
"Tilbage vil jeg have Krikket."

"Maaskee, gientoge de, kan det i Aften skee;
Tag Fod i Haand, og spild ei mindste Dryp af Tiden!
Gaae een Miil ligefrem, og een paa høire siden,
Saalænge til I Kallundborg kan see;
Men inden Klokken Ti maa I ved Porten være!
Giv Vægteren den Pies, vi Eder her forære,
Saa viser han Jer strax tienstagtig, hvor
Bormesteren i Byen boer.
Farvel! vi maa nu hen i Skoven at studere."
Og borte var' de spaadomsfulde Tre.

Vor Helt var næsten færdig at krepere.
Af Skræk, Forundring og Forbittrelse.
Til sidst forjog han baade Skræk og Sorg,
Og under vaxlende Betragtninger
Nu over sig, nu dem, og heste-Held i fær.
Gik han med stærke Skridt til Kallundborg.

Omsider (for at gjøre Reisen kort)
Befandt han sig, veiledet af en Vægter,
Fuldkommen sund og frisk, ved alle sine Hægter,
Tæt ved den ærlige Bormesters Port.

(Min Læser vilde gunstigen behage
At huske paa, det var i gamle Dage!)

Han banker paa. Bormester kommer op
I bare Skiorten: Hvem er der? - Luk op! -
Hvem er der? - jeg! - Hvad for en jeg? - jeg, **Jeppe!** -
Hvad vil I? - Luk mig op! - Han lukker op, og neppe
Er Dørren aabnet, før i største Hast
Vor **Jeppe** har hans Hals i Grimen fast:
"Følg med mig, kiere, gode Hest!"
(Hvori Bormest'rens Siel ved denne Cafus svever,
Min Læser selv kan giette allerbest.)
"**Peer Asen!** kom! du vil dog ei forlade
"Din Husbond og din Ven i hans Gienvordighed!"
Vedblev han, mens den andens Overflade
Frøes fast til Skiorten i den kolde Sveed.
"Kom, kom, **Peer Asen!** følg mig med det gode!
"Du aldrig fik af Svøben noget Slag!" -
Den anden stille stod, heel underlig tilmode,
Og det blev vel enhver i slig en critisk Sag:
Min kiære Ven, jeg er vor Byes Bormester;

For Himlens Skyld! hvad har jeg gjort?
I maae gaae feil! Leed efter jeres Bæster
Et andet Sted, og ikke i min Port!
Forklar Jer tydelig! Er det en Hest, I søger? -
"Netop (igientog Helten) netop dig!" -
"Min kiere Mand! det er for slemt I spørger!
Er jeg en Hest? - "Saa let du ikke slipper mig,
(Ham svarte **Jeppe** vred i Huen) kiere **Peer**!
"Bormester hid, Bormester did,
"Følg med mig, eller tyve Daler her!" -
Ledsaget med et dygtigt Ryk i Grimen
Faldt denne Grund saa eftertrykkelig
Paa den uskyldige Bormester, at paa Timen
Han for sin Modstand kiønt undskyldte sig,
Gik ind til sit Skatol, og for at frelse Livet
Ham tyve Daler talte rigtig til.
Got, sagde **Jeppe**, gaae nu, hvor du vil!
Nu har du mig igien hvad du mig kosted' givet;
Saa tog han Grimen af, gav ham et Afskeds Smæk,
Og dermed gik han glad fra sin Bormester væk.

=====

Ottende Capitel.

Indhold.

Vor Helt, trods alle sine tyve Daler,
Fra Kallundborg bekymret reiser væk.
En Dievlehær hans Angest ham afmaler
I Skoven, og han tumler om af Skræk,
Og ligger der til Morgenrødens Komme,
Og reiser sig med den, og gaaer sin Vei.
"Lyksalig er den Rige!" sige somme -
Moralen af Capitlet siger: "Nei."

Nu laae ved Konens Bryst i qvægsom Varme
Hver ærlig Bonde tryg i Søvnens Skiød;
Mens ufordøiet Mad, Projecter, Frygt og Harme
Fra Statsministeren den flygte bød.
Nu gienlød Skoven af dens **Sapphos** Elegier;
Nu snorked' Klokker **Claus** sin tordenhøie Bas;
Nu svedte **Mads** for Riim til Kloders Harmonier,
Og svedte reent omsonst; ulykkelige Mads!
I Stedet for eet Riim, kom Creditorer femten
I Tankerne: (desværre' saa gaaer det fleer, min Ven!
Hvor mangt et herligt Riim fløi bort fra den og den,
med slige Navnes græsselige Klemten!)

Nu drømte Elskeren sig i sin Elsktes Arm,
Imens Rivalen blot ei drømte det. -
Og kort og got, foruden meer Allarm,
Det Midnat var, og Klokken gik til et;
Da **Jeppe** tankefuld, bekymret, bange,
Forvildet i en tyk, uveisom Skov,
Af Frygt for Skielmers, Dyrs og Dievles Lyst til Rov,
Forsøgte, svedende, til næste Bye at lange.
See! det er Frugten af at være rig!
Hver Daler i hans Pung hans Siel og Legem tynger,
Hver Daler Skrækkens Arm omkring hans Hierte slynger,
Hver Daler brænder ham, en ildrød Dievel lig.

O! **Penge! Penge!** raaber alle Mand,
O! hvis man bare havde mange Penge!
Saa havde man strax Skiønhed, Dyd, Forstand,
Og stod ei mere til at trænge!
Det Ønske jeg tilgiver let enhver;
Sligt Udraab gjør jeg selv saa tidt, desvær'!
Og tilstaaer rigtig nok, at Skiønhed, Dyd, Forstand,
Meer end fornøden er for Penge kiøbes kan.

Men ikke destomindre, fordi Tingen
Undskyldes kan, **er** den just ikke **ret**;
Thi, sæt endog du eftergiver ingen
I Skiønhed, Dyd, Forstand, og Mynt; hvad nytter det,
Ifald paa samme Tid din Ligtorn falder paa,
Trods alle disse Ting, om daarligt Veir at spaae
Med slig en Emphasis, at du derover glemmer
Alt hvad dit Hoved og din Kiste giemmer?
Fei Creditorer væk med dine gyldne Koste;
Jag Fienders hele Hær' med Specier paa Flugt;
Forjag hver Piges Dyd i Høviskhed og Tugt;
Men prøv med alt dit Guld at jage bort en Hoste!
Køb Navn af **stor og god**; køb Zeptret over Jorden;
Og send en **Montgolfier**, at købe Maanen med;
Køb Plads i Paradiis, naar i anstændig Orden
Du flytter bort engang fra Jordens Herlighed;
Køb alle Verd'ner op, og profiteer paa Købet;
Og giennemtænk, og nyd dit Gulds Almægtighed;
O! men din Rolighed gaaer uformærkt i Løbet!
En Verden af Dukater sammenstøbet
Dig køber ei en Dags Lyksalighed.

Til Huusbehov er alting got: og Penge
Man allermindst af alt undvære kan;
Men disse blive plagende, saa længe
De ikke netop passe til vor Stand;
Hvad der er over, bort man burde slænge,
Som salig Sæbesyderen **Johan**.

Men fra **Johan** igien og til vor **Jeppe**:
(Jeg kom, saavelsom han, en smule af min Stie,
Som let kan skee i Skov og Poesie.)
Nat, Mørke, Skræk og Død omgav min Helt
I Skoven, hvor han gik, saa umaneerlig fælt,
At den, som sligt ei selv har prøvet, troer det neppe.
Men hvad gjør ikke Frygt for tyve Dalers Tab,
Naar den, som eier dem, er neppe vant til fire?
I slig en Kikkert see vi Dødens spillede Gab,
Hvor vi tilforn saae Livets Grøde spire -
Da blir os Konens Skiød, endog ved Lys, usikkert;
Og Helten alting saae just giennem denne Kikkert.

Hist stod et hvidt Gespenst, saa høit som Frue-Spiir,
Ja! hvis jeg sagde dobbelt, løi jeg ikke;

Hist gik en hov'dløs Præst med gyselige Blikke,
Og læste hvidt Latin paa ganske sort Papiir;
Bag ved ham gik langsom frem en hornet Skare
I Kræmmer-Lignelser, som lutter Dievle vare;
Foran en Herremand, saa sort som Kul;
Men i sig selv var det Beelzebul.
Hist kom et rødt Geled af Folk med Hestehov'der.
Hist syntes han Moer **Birte** selv at see,
Men mærkte strax, at det var Fandens Moder,
Som sad og syede paa hans Jordeblee.
Nu hist, nu her han seer en blodig Røver
Med Morder-Øxen halvskiult i sin Barm.
Omkring ham brøle Biørne, Drager, Løver;
Og Snoge, vel saa tykke som hans Arm,
Sig hvislende blandt Basilisker mænge.
Og alle hyle de med huul Allarm:
"Kom hid, kom hid, kom hid med dine Penge!"

At male Heltens Angst, det kan og vil jeg ikke.
Fra skrøbeligste Kant sin Helt at sætte blot,
Imellem os, min Læser, ikke got

Sig kan for en Forfatter skikke.
At gjøre sligt, især hvor man det ei har nødigt,
Er altid baade Skam og Spot;
Og her er Maleriet overflødigt.
Jeg derfor siger sligt med et par Ord,
Øm over Heltens og min egen Ære:
Han laae saa lang, som een paa hans Statur kan være,
Taalmodig udstrakt paa Guds grønne Jord;
Og da han havde ligget der saa længe,
Til Nat og Mørk og Brøl og Spøgerie,
Og Angesten derover, var forbi,
Saa reiste han sig op, og talte sine Penge,
Fandt dem i Pungen rigtig, een for een,
Og gik sin Vei igien paa begge sine Been.

"Saa slap jeg dog fra den besatte Skov,
"Som vrimlede af lutter Dievle-Drenge,
"Heeløret og med alle mine Penge,
"Trods deres velbekiendte Lyst til Rov!
"Nu lystig, **Jeppe!** heisa! frisk tilmode!
"Hvad skader dig? hvorfor dog skielver du?

"Nu kan du jo paa al din Mangel bode!

"Du kan jo være ubekymret nu!

"Betænk, du eier reene tyve Daler!

"Frisk, **Jeppe!** syng din gamle Viise! hei! -

Saaledes han sig selv opmuntrende tiltaler;

Men Slemmen slaaer ham feil, og synge kan han ei.

"Gid jeg nu vidste hvad jeg skulde gjøre

"Med disse Penge! hvad der var mig best?

"Maaskee, ifald jeg kjøbte mig en Hest,

„At ride paa til Byes i daarligt Føre? -

"Dog nei! hvem veed om, som **Peer Asen** før,

"Det ham og kunde gaae, at, før jeg saae mig om,

"Han fik sig et Bormesterdom

"I **Nestved** eller i **Korsøer**?

"Nei! jeg skal aldrig meer befatte mig med Heste! -

"Men, om jeg kjøbte mig en kiøn Karet?

"Det, troer jeg, var det allerbeste!

"Dog nei! saa blev jeg kun beleet;

"Thi man har næsten aldrig nogen seet

"At kiøre i Kareter uden Heste;

"Og det desuden alt for meget praler.

"Jeg troer, jeg kjøber mig, en Herregaard?
"Nei, **Jeppe**, stop! for tyve Daler
"Man ingen Herregaarde faaer, -
"Saa er det ogsaa reent forbandet!
"Kan jeg ei finde da paa noget andet,
"Som disse Penge kunde bruges til?
"Thi ligge her i Lommen skal de ikke;
"Og reent dem slænge bort, jeg ikke heller vil!
"Men bie kun et Par Øieblikke -
"Tid maa der til!

Saaledes Heltens Tale lød

Et troefast Næveslag
Fortsættelsen afbrød
Med et God Dag!
Han vender sig, og seer
Bag ved sig to:
Sin Naboe Jydske **Peer**,
Og sammes sorte Koe.

Bemeldte Mand har lumskeligen hørt
Den heele Tale, Helten havde ført.
Den samme Mand heed ikke Jydske Peer
Omsonst, desvær'r!
Han tænkte, som en ærlig Jyde,
Her kan du nogle Daler snyde;
Og gav sig med vor Helt i Snak
Om Veiret, om den nye Almanak,
Om Præstens **Kirsten**, Vorbye-Broe,
Og fremfor alting om sin sorte Koe -
Kort sagt, tilsidst han dreied om,
Jeg veed ei selv hvordan, det gik og kom,
Og kom og gik,
Saalænge til, før Helten saae sig om,
Han for sin Koe de tyve Daler fik.

=====

Niende Capitel.

Indhold.

Man høster ikke altid, hvor man saaede,
Forfatteren opvarter ydmygst her
Sin fromme Læser med en Pustemaade,
Og ønsker, den maa vel bekomme hver.
Vist ingen, han maa være nok saa klog,
Hvori den Pusten stikker, vil formode -
Hvem giætter netop paa en Episode,
Som Supplement til **Saxos** første Bog?

Jeg seer saa nødig, Læser, at du sover.
Hvordan min Helt kom hjem, hvordan han hilset blev
Af **Birtemoer**, og sligt, jeg derfor ikke skrev,
Men sprang forsigtig over.
Tænk dig et Mellemrum af fire Dage,
Som han nu lykkelig har lagt tilbage,
Og giet engang, hvor han befinder sig?
Ifald jeg ei bedrager mig,
Din Giettekraft saa langt vist neppe naaer:
I Kongens **Kiøbenhavn** paa Gammeltorv han staaer.

Hvorledes kom han der? - Om du saa vil behage,
Saa gaae vi nu saa sagte lidt tilbage!

Saasnart han fik det før omtalte Nød,
Besluttet' han, at gjøre det til Kiød,
Og, for det med desmeer Profit at sælge,
Besluttet' Kiøbenhavn til Skueplads at vælge.
Moer **Birte** græd, og alle Byemænd loe;
Men han har eengang fast besluttet det.
Besluttet, sat i Værk, er vel for mange **to**;
Men for en Helt er det bestandig **et**.
Han trilled' derfor ud af Byen med sin Koe,
Som, deelt i fire blodige Capitler
(Dog uden Overskrifter eller Titler),
Laae paa en gammel Hiulbør ganske net.

Nu kan vi gaae lit frem igien,
Om du saa synes, kiere Ven!

Han længe stod paa Torvet med sit Læs,
Og raabte: **her er Kiød**, til han blev ganske hæs.

Men ingen Kiøber meldte sig. Omsider
En Spitsbub' af en Hund to Kamerater bød
Venskabelig til Giæst paa dette Kiød.
(Man mærke her, at i de gamle Tider
Var Dyrene særdeles øved' i
Den Kunst man kalder **Pantomime**;
De gode Folk, som Fabler sammenrime,
Forsikre, Ord endog tidt blandte sig deri.
Ovid en deel om denne Tidspunkt melder,
Som meer til Usandsynligheden helder;
Æsopus lar dem præke, naar det gielder.
Men det gaaer uden Tvivl for vidt;
Til Sandhed jeg har større Appetit;
Og troer, det var kun mimiske Grimaser,
Æsop, Ovid, og fleer har taget an for Phraser.
Forud for Dyrene vi dog maa have lidt).

"Det lader til, lød Heltens Ord til Hunden,
"Du har særdeles Lyst til Kiødet her;
"Du blir saa spids i Næsen, lang om Munden!
"Mig er det lige meget, hvem det er,

"Som kjøber, kan jeg troe, naar han betaler
"Mit Kiød med reene sex og tyve Daler.
"For mindre sælger jeg det ei.
"Har du saa mange?" - Hunden svarte: Nei! -
"Slet ingen?" - Nei! - "Ja du kan faae Credit,
"Dog, notabene, kun paa fiorten Dage;
"Men hvis du ikke saa gjør kandt og qvit,
"Saasnart jeg kommer her tilbage,
"Saa tager jeg dig selv med ganske Siel og Krop;
"Paa disse Vilkor kan du tage Nødet;
"Indgaaer du dem?" - Top, sagde Hunden, Top!
Og gav sig strax i Færd med Kiødet,
I Spidsen af de andre, som han bad,
Med al den Artighed, man kan forlange
Af Hunde, tage Deel i dette Maaltid Mad;
Og alle spiiste som de kunde best.
"Ja! Ja!" brød Helten ud, "byd du kun frit saa mange,
"Du synes, paa dit Kiød til Giest!
"Jeg holder mig til dig om Penge:
"Farvel saa længe!"

De fiorten Dage gik; men hvor det gik i dem;
Hvad han sig foretog, da han kom hjem;
Hvordan for Kiødets Salg Moer **Birte** skiendte;
Kort, alt hvad Helten i de fiorten Dage hendte,
Derom Historien er ganske taus;
Jeg ligesaa. Jeg aldrig lyve gider
Af Angest for at lyve snavs;
Paa **Sandhed**, ei paa **Pegasus**, jeg rider;
Jeg tager sielden fra, og lægger aldrig til.
Min Læser fylde selv det Hul, hvordan han vil.

Imidlertid det er en gammel Skik,
Som synes mig just ikke dum,
At give Læseren lidt Pusterum,
Hvor Eventyret Huller fik;
Thi dermed er enhver just ikke tient,
At tænke paa, hvad der **kan være hendt**,
Særdeles Folk, som ingen Tænken lider.
Et saadant Pusterum bestaaer som oftest i
En **Interims Ansøgning** til de ni,
Hvis græske Navne jeg ei nævne gider,
Hvorved man sødeligen slumrer hen,

Og vaagner siden styrket op igien.
Men mange, for Exempels Skyld, **Horaz**,
Paastaae, den Pustemaade reent er Fias,
Og raade til at fylde slige Huller
Med Ting, som siges bør, men ikke før er sagt,
Og siden ikke kan foruden større Bulder
I Eventyret blive bragt.
At læse noget nyt, man ikke kiedes over,
Det er den sande Pusten, kiere Ven!
Jeg den saa regelret just ikke lover;
Men dog, velan! vi vil forsøge den.

I gammel Tid var det i visse Maader
Meer tungt end nu, at være kronet Mand
(Med slig jeg meener een, som over Land
Og hvad der er i Landet raader)
Især mig synes een Omstændighed,
Som Konger her var' fordum plaged' med,
Hvis man skal troe de skønne Traditioner,
Som os i Livets Vaar tidt gjorde Søvnens sød
Paa Ammens eller Barnepigens Skiød,

[175]

At være nok til ei at ønske Kroner:
Den, at Hans Majestæt var sielden frie
For en og anden himmelyndig Datter,
Som altid vaad af sort Melankolie,
Paa ingen Maade tørredes ved Latter,
Fordi hun reent ud Evne manglede
Til den saa smukke Kunst: **at kunde lee.**

Kong **Dan** var netop slig en høitbedrøvet Fader
(Man heraf tydelig kan see,
Historien er meget ældere
End den maaske for mange lader.)
Kong **Dan** var Fader til en Datter,
Saa skøn, for Resten, som en Datter være kan
Imellem os og **Severambenland**,
Men som det plat ud ei gik an
For nogen Ridder eller Riddersøn,
Om han var nok saa bold og skøn,
At bringe til det mindste Skin af Latter.
Hun græd bestandig, hvor hun gik og stod,
Skiønt **Siegwart** dengang ei endnu var trykt;

Saa mangel deilig Prinds af Fransk og Engelsk Blod
Forgieves gjorde sig for hendes Skyld forrykt.
Man læste for den grædende Prindsesse
Saa mangel vittig Gallisk Petitesse;
Man læste om hver gammel Viis og Sot,
Som **Plautus** og **Terentz** prostitueret have,
Omsonst. **Thalias** bedste Antidot
Mod Graad: den salig Herr **Saavedras** Latter,
Forsøgte paa den kongelige Datter;
Betænk! omsonst man læste **Don Qvixott'**,
Som rystede selv **Carl den femtes** Mave!
Man læste reent ud Stykke efter Stykke
Vor **Holbergs** syv Bind Skuespil;
Men alle reent omsonst. Til al Ulykke
Var **Hermann Vessel** [Hermann Wessel] dengang ikke til;
Det kiere **strømpeløse Sørgespil**
Vist der for altid havde giort hans Lykke.

Omsider, som man let formode kan;
Da, rørt af ingen Spøg, Spilop og Glæde,
Prindsessen blev bestandig ved at græde,

Flød hele Hoffet hen i bare Vand.
Det Kongen saarer, hele Folket saarer;
Hver ærlig Undersaat forgik i Taarer,
Og Glæden flygted fra det hele Land.
Kort, Danmarks Tilstand var en sand Contrast
Af den nærværende; thi Velstand groede
Om hvert et Huus; men Glædens Himmel brast,
Og Ørk'ner skabtes der, hvor Paradiser stode,
Da Kongen og Prindsessen græd.
Nu tvertimod, skiønt **Zeus** er meget vred;
Skiønt **Penia** man allevegne sporer
I Spidsen af de grumme Creditorer
At blande Splid i Giftes Kierlighed,
Og Blod i den udtrælte Bondes Sved -
Og Streger i mit Vers snart paa hvert andet Sted;
Man Glæden overalt dog bygge seer
Sit Tempel mellem armods Tordenkiler,
Og Bonden, jeg, og hele Landet leer,
Fordi vor elskte **Fredrich** virksom iler
At bryde Lænker, skabe Mod og Lyst,

Og Frihed i hver flittig Landsmands Bryst,
Og fordi Du, **Lovise!** smiler.

Man brugte al sin Vittighed og Konst,
Og meget meer end sin; men alt omsonst:
Kong **Dan** tilsidst til en Beslutning skrider,
Som klinger underlig for vore Tider:
Han lader, kort sagt, gjøre vitterlig:
At den, som blev saa lykkelig,
At liste af hans melankolske Datter
En velproportioneret Latter,
Fik til Belønning, hvem han ogsaa var,
(Vel meget! - men desværre! hvad skal man sige?)
Prindsessen og det halve Kongerige.

Den hele Verden gjorde sig til Nar.
Prindsessen og den halve Krone
Stak alle Hierner overalt i Brand:
Den første ønskede sig hver rørig Mand;
Den sidste ønskede sig hver Kone.

Fra Øst til Vest, fra Syden indtil Norden
Lød Dag og Nat, og Nat og Dag,
Et samlet Bulder, som en blandet Torden,
Af lutter Pandeslag.
Man efter Indfald allevegne ledte;
Til Jordens smaa og store Hov'der svedte;
Matroser, Prindser, Paver meldte sig -
Men ingen af dem blev saa lykkelig,
At faae den mindste Smil, end sige Latter
For deres græsselige Hovedbrud
Af Kongens reent i Sorg nedsiunkne Datter.

Saaledes ongefær det saa ved Hoffet ud,
Da **Jeppe** kom tilbage her til Staden,
Og traved' rundten om paa Gaden
For at faae fat paa den omtalte Hund.

Nu puster man igjen en liden Stund.

=====

Tiende Capitel.

Indhold.

Den Læser, som har fulgt mig hidindtil,
Vil, haaber jeg, taalmodigen forsøge,
At følge mig til Enden; altsaa vil
Jeg ikke her hans Kiedsomhed forøge
Ved ham at give nøiere Beskeed
Om hvor det Helten gaaer i mit Capitel.

Tak, Læser, Tak! for din Taalmodighed!

Tak! ogsaa du, som læser kun min Titel!

Med Grimen i sin Haand, og Piben i sin Mund,
Fra Torv til Torv, igiennem Gader, Stræder,
Løb Helten hist og her, og ledte om sin Hund
Omsonst paa alle Steder.

Han mange høie, lange Hunde saae,
Hvoraf den mindste var i gammel gothisk Smag
Saa stor som den, der mødte **Fritz** ved **Hag**;
Nu seer man rigtig nok, som oftest, smaa,
Men Hundene var' større paa de Tider
End nu; desværre! det saa med alle Danske gaaer:
Nationen bliver mindre Aar for Aar,

Jo høiere den bygger sine Tage;
Med større Pidske Folket mindre Haar,
Med større Hatte mindre Hov'der faaer;
Vor Efterslægt man kan med Grund beklage;
Endskiøndt den Grund har saare liden Vægt,
Naar man, til Trøst for kiere Efterslægt,
Seer her og der en smule dybt i Tingen,
Saa spaaer adskilligt os aldeeles - ingen.
Men det vil vi nu lade staae!
Som sagt, han mange store Hunde saae,
Kun ei den rette. Creditorisk Sved
Begyndte alt at fugte ham om Næsen;
Da han blev vaer et rødt fiirbeenet Væsen
I Vimmelskaftet at spadsere ned -
Fast ingen Ting paa denne Jord
Man kan saa got igien erindre sig, og kiende,
Som Yderdeelen af sin Creditor,
Paa hvilken Kandt man ham vil vende.
Et Glimt af i Gadens anden Ende,
Et af hans Støvlehæles Spor
Kan give ham, Gud veed hvordan, tilkiende;

En Hunds og Debtors Hukommelse er stor;
Og er man baade Hund og Debitor tillige,
Saa mærker man paa Timen hvad og hvor,
Endog i en Distanz fra Creditor
Saa lang, som den, hvori man tryk sit **Bæ** kan sige.
Saa gik det med vor Slagterhund;
Ned i en Kielderhals han hurtig smutter,
Sig i en Sæk, der laae, forsigtig putter,
Og lurder der en liden Stund.

Men Helten, som har seet en lang rødhaaret Knægt,
Og mærket, at han gik paa alle fire,
Og frygtsom, langs med Muren
Til Kielderhalsen satte Turen,
Fandt Fyren strax fordægtig og suspekt,
Og listede sig hen til sammes Tilflugtsted,
Hvor han blev noget vaer at røre sig i Posen:
"Kom frem, Krabat! kom frem, ihvo du er!
"Hvad har du for i Posen der?
"Kom frem! - men Hunden ganske stille laae.

Skrup, tænkte Helten, jeg forsøge maae;
Og satte Tanken strax i Værk med Grimen
Paa Posen der saa eftertrykkelig,
At Hunden Hovedet stak ud paa Timen;
Hvorpaa vor Seierherre skyndte sig,
Og fik ham surret fast: "Nu har jeg dig!
"Har du nu Penge? - Nei! - Ja! saa følg med, Krabat!
"Du veed Akkordten! kom, følg med, og bliv Soldat."
Herr **Kyon** gjorde mange slemme Fagter
Ved denne Tidende. Paa natlig Stie
En Tyv med mindre Skræk betragter
Den hornede Person, som tramper ham forbi,
End Hunden **Jeppe**, som trods alle Noder,
Trods al hans Giøen, Springen og Allarm,
Brød sig om ingen kiere Moder,
Men bandt ham fast med Grimen til sin Arm,
Og derpaa trak afsted med Knægten
Til Slottet.

Midt paa Holmens Broe

En skiægget Mand af Isaak-Slægten

Sig bukked' ydmygst for dem begge to,
Og spurgte Helten: hvor han vilde hen?
Om Hunden der var hans? og andet mere,
Som jeg ei skiøtter om at repetere;
Og fik af **Jeppe** det til Svar igien,
Som man har læst i forrige Capitler,
Og derfor ikke finder her.

Den Læser, som er kommen under Veir
Med meer end netop med de bare Titler
I vor Historie, vil nok erindre sig
Proclamet, som Kong **Dan** lod gjøre vitterlig.

Den velbemeldte Jøde, da han hørte
Vor Helts pudseerlige Biographie,
Fik strax Idee paa Fiskerie
I **Jeppe**s Vande, som ham syntes deilig rørte;
Han tænkte, som en god Israelit,
Profit! Profit! Profit!
Og fik omsider Helten til at gjøre
En eedelig Akkordt: at, naar han kom igjen

Fra Slottet, af Belønningen

Den fjerde Part ham skulde reent tilhøre,
Imod et deiligt Spanskrør, og en Ring
Besat med skønne Steene rundt omkring.

Med Ring paa Fing'ren, med en Stok i Haanden,
Og Hund ved Siden, ganske glad i Aanden
Forlod nu Helten Jøden, og gik hen
Til Slottets Port, hvor han og hans Herr Hund
Hver sagde paa sin Viis: god Dag til Sveitseren.
Den samme gode **Cerberiske** Herre
Var just den eeneste blandt Hoffets Folk, desværre,
Som ei var fiin og sød og **punisk** i sin Mund.
(For den, som ikke veed hvad **Puniskhed** vil sige,
Det gjøres vitterlig her **in parenthesi**,
At med en punisk Mund jeg meener slig,
Hvori man ikke holder Tungen lige).
Han Helten **Jeppes** og Herr **Kyons** Buk
Giengieldte paa en Viis, som ei var nær saa smuk;
Med hævet Stav han skreg i vrede tydske Sprog
Saa stygge Ting, at jeg min danske Bog

Med dem, vil ingenlunde plette,
Men Meeningen deraf blot oversætte;
Og denne var saaledes ongefær:
Væk, Oxe, med din Hund! hvor tør du komme her?

"Nu! hvi saa bister, kiere Herre,
Igentog Helten, "hør mig ud!
"Jeg er ei nogen Stud, desværre!
"Min Fader gik paa to, min Moder ligesaa,
"Og til min Dødedag, vil Gud,
"Skal jeg deri dem ogsaa slægte paa;
"Jeg stanger ingen Mand; jeg tygger aldrig Drøv;
"Jeg er en Bonde, fød i **Vemmeløv**;
"Mit Navn er **Jeppe**; denne snu Krabat,
"Som staaer paa fire ved min Side,
"Har snydt mig, og skal sælges til Soldat;
"Han synes ikke just den Stand at lide;
"Men Kongen ganske vist vil selv bifalde Dommen:
"Ham vil jeg tale med, og derfor er jeg kommen."

Tys! tænkte Sveitseren, jeg lugter Luntten nu -
"Du med din Hund vil op til Kongen, siger du?
"Got! men den fierte Part, af hvad dig bydes der,
"Skal være min; hvis ikke, bliv kun her."

Vor **Jeppe** gav sin Haand og Eed derpaa;
Og Sveitseren lod ham og Hunden gaae.

De gik af Trapper op, de gik af tre.
En Kammerjunker (det var den Gang Mode;
Men alt forandres paa vor løierlige Klode!)
Stod der ved Kongens Dør og skildrede.
Med ham kom **Jeppe** ligerviis,
Som før med Sveitseren, tilrette;
Og fik Tilladelse for den bevidste Priis
Sex Been i Forgemakket ind at sætte.

Der stod han med sin Hund, og saae
Paa Billeder, paa Buster og deslige,
Som i det Forgemak har kundet staae;
Men stod der neppe, sandt at sige.

Omsider blev han af den Skuen kied,
Og Hunden med.
Den voved' et **vov! vov!** og han et **hem!**
Paa hvilken Lyd en Stiernemand sprang frem,
Og spurgde ham: hvorfor, hvorfra han kom?
Hvem han og Hunden var? med hvem han vilde tale?
Til Spørgeskuffen blev omsider tom.
Og **Jeppe** ramsed' op fra Hoved indtil Hale
For ham, som for de første tre,
Hvad jeg har ramset op for mine Læsere.
Den samme Fordring, samme Løfte fik:
For Summens Fierdepart han og hans Hund
Blev meldt' af Ridderen i samme Stund,
Og ind i Kongesalen gik.

Den kongelige Thrones Guld,
Hvorpaa med mørk og majestætisk Mine
De Danskes Styrer sad, - den **Erycine**,
Som ved hans Side græd, og sorrigfuld
Udbredte Nattens frygtelige Stille
I hele Salen - hist den krumme Rad

Af Fruer, som ved Thronens Fødder sad -
Og hist en væbnet Helt ved hver en Marmorpille -
Og overalt den rædsomskønne Glands,
Som straaledede paa alle Kanter -
Især Prindsessens Taarers Diamanter,
Forjog af **Jeppe** baade Sind og Sands.

Han bliver staaende paa samme Sted,
Og stirrer taus med Gysen tre Minuter
Paa denne Herlighed;
Omsider han dog fornuftigen beslutter,
At skikke sig i Tingene lidt pent,
Og gjøre hvad man kalder Compliment:
Med Armene paa Brystet korsviis lagte,
Han i anstændig Høviskhed,
Saa lang Naturen ham frembragte,
Paa Gulvet næsgruus styrter ned.

Han allerunderdanigst længe laae.
Den, som jeg hørte først Historien fortælle,
Var sparsom paa det ceremonielle;
Jeg ligesaa.

Hvad man sig foretog med Manden,
Derom han ei har underrettet mig;
Og jeg, min Læser, har det virkelig
Aldeles ikke meer med Fanden,
End nogen anden.

De Muure, som til Evighedens Trods

Semiramis om **Babylon** opførte -

Det Taarn, hvis Spids, om ikke Himlen rørte,

Dog skulle rørt - den **Rhodiske** Kolos -

Palmyra - **Thebe** - **Hecatompilos**

Det Sprog, hvis Tonefald i **Mæonidens** Viser

Endnu henriver, smelter, glæder os,

Hvis blotte του δαπαμειβομευος [ton dapameibomenos]

Har (selv med danske Ciffre) mere Klang

End **Evalds** [**Ewalds**] allerbedste Seraph-Sang,

Og **Klopstocks** Hymners høie Torden-Gang

Og begge **Miltons** Paradiser -

Methusalems, **Stærkoddens**, **Nestors** Aar -

Den Tid fra Skabnings-Dagen til i Gaar -

Glyceres Dyd, skiøndt sytten Vintre lang -

Den Kiol, Herr **Orgon** tolvte Gang lod vende -
Ja selv - (O! hvad kan holde Tiden Stang!) -
Herr **Jespers Præken** sidste Aftensang
Fik Ende.

Saa gik det og med **Jeppes** Compliment -
Og hvad maaskee forlængst du gierne saae,
Høistærede Herr Recensent!

Saa skal det og ret snart med denne Sladder gaae.

Paa begge Been reist op med megen Artighed
Vor Helt mod Thronen bukker sig, og taler:

"Her skuer Deres Velærværdighed

"Den Karl, der, som De selv nok veed,

"Mig nylig snød for sex og tyve Daler.

"Jeg beder, da det er en lang Krabat,

"Saa frisk og sund som jeg i alle Maader,

"Han allernaadigst blive maa Soldat,

"Hvis ikke bliver jeg til evig Tid en Staader.

"Mit Navn er ellers **Jeppe**, kan jeg troe

Paa denne Viis vedblev han fast en Time

At sige, hvad jeg har forsøgt at rime.

Prindsessen smilte, smilte meer - og loe.

Maaskee har jeg for al min Flid,
For den fra Fibelbrettet stiaalne Tid,
Hvori jeg maatte mig til et og andet vænne,
Som smager endnu mindre Kiød og Blod:
Gikt, Vaagen, Lysedamp og Nyserød;
Maaskee har jeg for hele denne Møie
Aldeles ikke naaet mit Øiemeed,
Den Fryd, den kildrende Lyksalighed,
Fra nogen sorgfuld Læserindes Øie
Det mindste Smil at have lokket frem,
End sige nogen Læsers Latter.
Maaskee min hele Trøst deri sig indbefatter:
Aldeles ei at have skadet dem.

Men derfor er det ingen afgjort Sag,
At det gik ligerviis med Kongens Datter.
Det netop var vor Eventyrers Fag
At bringe hver, som saae ham blot, til Latter.
Saae du ham selv, du skulde snarlig troe,
Hvad du nu tvivler paa, fordi du seer kun mig,
At hans Fortælling var fuldkommen løierlig,
Og at Prindsessen, ved at høre samme, loe.

Som naar ved Solens Straalers Giennembrud
De sorte Tordenskyer spredte svinde,
Saaledes svandt fra Jordens danske Gud
Den mørke Majestæt ved Glædens lyse Bud
Fra den mildtsmilende Gudinde.
Prindsessen græd - den hele Sal var sort -
Prindsessen loe - og strax svandt Mørket bort.

Monarken i sin frelste Datters Arme;
De Glædesraab, som udfoer af hans Mund;
De **Længe leve Kongen og Prindsessen!**
Og **Længe leve Kongen og Prindsessen!**
Som skokkeviis fløi ud fra Hiertens Grund
Af alle dem, der var, nu og i allenstund.
Jeg burde male her med Fynd og Varme;
Men jeg har lovet Enden snart,
Og derfor løbe maa med større Fart.
Desuden, hvad de sagde, veed jeg ikke,
Og det for sildig er til Muser Bud at skikke;
Jeg selv maa hielpe mig komsa:
Henrykkelsen og Glæden var saa stor,

At den brød ud i Lyd og reent forbød dem Ord.
Paa den Maneer man slipper best derfra.

Kong **Dan** omsider denne Taushed brød,
"Begier, saa ongefær hans Tale lød,
"Begier, min Søn, alt hvad du vil,
"Og, indtil Halvedeelen af mit Rige,
"Skal, hvad du beder om, dig høre til!
"Min Datter bliver det vel ei saa lige?

Ham svarte **Jeppe**: "Konge! hør min Bøn:
"Prindsessen er for mig for yndig og for skøn,
"Om ikke for den bedste Kongesøn;
"Det halve Rige kan jeg ei regiere;
"Mig selv jeg styrer undertiden slet:
"Det eeneste, jeg vil begiere,
"Er firehundrede"

"Dukater? - Paa et Bret

"Tidoppelt" -

"Nei! men firehundrede

"Veltalte Stokkeprygl"

"Saa var dog Manden

"Ei blot for Spøg, men Alvor fra Forstanden!

"Velan! du har mit Ord, og følgelig - Det skee!"

Til Execution kom alting strax istand.

Enhver bejamrede den arme, gale Mand;

Kun han allene stod med roligt Blik,

Og endelig brød ud: "Jeg lovet har

"En Jøde Fierdepart af hvad jeg fik,

"Hvad det endogsaa var;

"Den Regning saae jeg gierne qvittet først;

"Man Jøder aldrig hastig nok betaler;

"Jeg kiender overalt ei større Qvaler,

"End Gield og Tørst."

Flux Jøden **Ephraim** blev hentet op;

Af Glæde næsten færdig at krepere

Sprang Sielen rundten om i Midten af hans Krop,

Og vidste neppe hvor den vilde være.

Men hundred Stokkeprygl kan paa min Ære

Slig Sygdom reent fra Grunden af kurere;

Trods Millioner **wai mir!** fik han dem

Saa drægtige, som man kan ønske sig,

Imod Qvittering. Kortelig:

Een efter anden hver blev kaldet frem
Af dem, som havde Part i Kapitalen,
Og efter Ordenen fik hver Person
I hele Hoffets Paasyn midt i Salen
Sin rigtige Portion.

Hans Majestæt, Prindsessen, alle bleve
Fuldkommen moerede ved dette Skuespil;
Til Løn for al den Spas blev **Jeppe** lykønskt: **Greve**,
Med Grevskab, Eqvipage, Penge til;
Og, hvad ham endnu meer end dette glædte,
Fik Lov, at skille sig ved **Birtemoer**,
Imod at han en Capital udstædte,
Som hun anstændig kunde leve for.

Saaledes vendtes om til Velstand **Jeppes** Nød.
Saa gaaer det, Læser! overalt paa Jorden.
Den lyse Phæbus smiler efter Torden,
Og Rosen efter Regn fremblomstrer meere rød.

Noter

190: ton dapameibomenos [græsk]: Ham gensvarende.
Frase der kan findes i *Iliaden* og *Odysseen*.